

BEOGRAJSKO POSVETOVANJE O UPORABI RADIOAKTIVNIH IZOTOPOV PRI NAS

Največji uspehi v medicini in industriji

BEOGRAD, 1. sept. (Tanjug). Dopoldne se je začelo v Domu sindikatov v Beogradu tridnevno posvetovanje o uporabi radioaktivnih izotopov v medicini, industriji in kmetijstvu, ki ga organizirata Zvezna komisija za jedrsko energijo ter Jugoslovanski komite za elektriko, telekomunikacije, avtomatizacijo in jedrsko tehniko.

Po pozdravnem govoru državnega podsekretarja in sekretarja Zvezne komisije za jedrsko energijo Slobodana Načičevića je sledilo več referatov o lastnostih in proizvodnji radioaktivnih izotopov, kakor tudi o stanju in perspektivah njihove uporabe v naši državi.

Širlečna praktična uporaba radioaktivnih izotopov pri nas je pokazala odlične rezultate kljub maloštevilnemu kadru in nezadostnim investicijam. To je predvsem zasluga izrednih prizadevanj naših strokovnjakov za jedrsko energijo, je dejal načelnik Zvezne komisije za jedrsko energijo inž. Saša

Šulca. Nadalje je izjavil, da je bilo doslej za uporabo radioaktivnih izotopov v medicini, industriji in kmetijstvu porabljenih 175 do 600 milijonov dinarjev na leto. Največ je prispevala Zvezna komisija in sicer nad 70 odstotkov. Perspektivni plan za prihodnjih pet let predvideva znatno večje investicije in sicer od 600 milijonov v letu 1961 do 1300 milijonov v letu 1965. Tudi številno fakultetno izobraženih strokovnjakov na tem področju se bo povečalo. Medtem ko jih je sedaj v vsej državi samo 160,

predvideva plan, da jih bo let 1965 že 500.

Doslej so s praktično uporabo izotopov dosegli pri nas največ v medicini. V štirih letih so doslej z radioaktivnimi izotopi zdravili 17 tisoč bolnikov. Uporabljajo skoro vse standardne tipe izotopov, in sicer v vseh primerih, ki so jih doslej zdravili po svetu z izotopi.

Tudi v industriji so dosegli vidne rezultate, zlasti v cenitih za defektoskopijo, to je za odkrivanje defektov v proizvodih in materialu. Analize so pokazale, da prihranimo po za vsakega teh centrov na leto približno 3 milijarde din.

Uporaba izotopov v kmetijstvu omogoča racionalno uporabljanje umetnih gnojil, krepi koristne dedne lastnosti žita, zdravi nekatere živalske bolezni itd. Doslej na tem področju ni bilo mnogo storjenega, toda postavljeni so solidni temelji za napredek. Poleg sedanjih sedmih laboratorijev so nedavno ustanovili tudi inštitut za uporabo izotopov v kmetijstvu, gozdarstvu in veterinarstvu.

Na partizanski cesti v Mariboru so včeraj odprli prvo samopostrežno trgovino. Otvoritev so se udeležili številni potrošniki, ki so hoteli med prvimi videti trgovino znotraj in spoznati novo obliko postrežbe. Ob tej priložnosti sta govorila direktor trgovskega podjetja »Koloniale« Vlado Steblovnik in predsednik ljudskega odbora občine Center Janko Markič, ki je med drugim izrazil željo, da bi nudil delovni kolektiv samopostrežne trgovine potrošnikom dobro blago po zmernih cenah. — Na sliki: Prvi kupci v trgovini. (Foto: Petek)

OTVORITEV MARIBORSKEGA STALNEGA SEJMA PRESEZKOV OSNOVNIH SREDSTEV

Veliko zanimanje za rabljene stroje

Maribor, 1. sept. Ob današnji otvoritvi mariborskega sejma presezkov osnovnih sredstev se je zbralo na razstavišču Mariborskega tedna nad sto zastopnikov gospodarskih organizacij iz Maribora in sosednih okrajev ter zastopniki ljudskih odborov in družbenih organizacij iz več okrajev. Generalni direktor Jugokomercije iz Novega Sada Rajko Šubić je udeležencem tega dogodka orisal zgodovino svojega podjetja in njegove naloge pri tem, da bi vsa uporabna sredstva služila svojemu namenu. Razstavni prostor Mariborskega sejma meri 3000 kvadratnih metrov, od tega 2000 pokritih in 1000 nepokritih. Vsi prostori njihovih sejmov osnovnih sredstev pa merijo desetak toliko. V njih imajo razstavljenih okrog 1500 različnih strojev, vozil in na-

prav. Doslej so posredovali pri prodaji strojev v vrednosti polovice milijarde dinarjev. Podpredsednik OLO Maribor Alojz Grobeljnik, se je zahvalil podjetju Jugokomercija za pobude in pripravo mariborskega stalnega sejma

presezkov osnovnih sredstev. Izrazil je željo, naj čimprej uvede tudi prodajo presezkov blaga. Nato je odprl sejmski prostor. Zbrani so si z zanimanjem ogledali veliki zbirko strojev za prodajo.

P.

Kmalu nove kmetijske šole

Ze sedaj pa jih imamo osemkrat več kakor pred vojno

Beograd, 1. sept. (Tanjug). Večje število okrajnih in občinskih ljudskih odborov pripravlja ustanovitev srednjih in drugih kmetijskih šol, v temu pa so tudi priprave za otvoritev visoke kmetijske šole v Osijeku. Pričakujejo, da bodo z novimi ukrepi za povečanje števila kmetijskih ka-

drov razmeroma zadovoljene potrebe po strokovnjakih v tej gospodarski panogi.

V Jugoslaviji imamo sedaj 240 kmetijskih šol raznih kategorij, osemkrat več kakor pred vojno. Kmetijskih fakultet imamo šest, ustanovljene pa bodo tudi nove, medtem ko smo imeli pred vojno samo dve kmetijski fakulteti.

Na naglo naraščanje števila kmetijskih šol sta vplivala razvoj kmetijstva in potreba po uvajanju sodobne tehnologije v proizvodnjo. Zaradi tega dela razen rednih šol tudi več ustanov, ki prav tako dajejo kadre za kmetijstvo. Razne tečaje prirejata združenja, zveze in svetovni centri v kmetijstvu, kakor tudi večje tovarne kmetijskih strojev.

Posebno je razvita dejavnost organizacije ljudske tehnike. Te organizacije so leta 1958 in 1959 usposobile 8500 traktoristov in 4500 drugih kadrov za kmetijstvo. Približno 3500 mladincev je končalo poljedelske, živinorejske in vinogradniške tečaje, 22.600 mladincev pa je obiskovalo na delovnih akcijah splošne kmetijske seminarje.

Dober pridelek koruze v Vojvodini

NOVI SAD, 1. septembra — (Tanjug). V Vojvodini pričakujejo, da bodo letni pridelki koruze na 660.000 hektarov zemlje približno 220.000 tona koruze. Tokraten pridelek koruze, čeprav bo manjši kakor lani, bo zaradi neugodnih klimatičnih pogojev in velike škode, ki jo je povzročila toča, pomenil uspeh za vovodinske kmetovalce. Popravljen pridelek bo popravila hibridna koruza, ki so jo posejali na

povsem upravičeno postavljali zahtevo, da je treba take slabosti odstraniti. Po novem zakonu lahko vsak zavod ali inštitut posluje kot samostojna gospodarska organizacija.

Skladno s tem bi bilo treba razmisлити o predlogu, ki je bil izrečen na sestanku s predstavniki zavodov in inštitutov v Republiškem odboru sindikata kovinarjev Slovenije, po katerem bi zavodi in inštituti, ki poslujejo po gospodarnem principu, imeli svoj delavski svet in upravni odbor. Obstojni možnost uvedbe delavskega samoupravljanja tako, da bi se znotraj kolektiva reševala vsa ekonomska vprašanja, medsebojni odnosi, problemi nagrajevanja in vsa druga vprašanja.

Se nadalje pa bi pri vsakem zavodu in inštitutu obstajal strokovni svet, sestavljen iz priznanih strokovnjakov, ki bi skrbel, da bo znanstveno delo na primerni višini, sprejel osnovna priporočila za sestavo programa, vodil skrb za specializacijo in nadaljnje izobraževanje zaposlenih kadrov in podobno. Strokovni svet bi moral sestavljati tudi dobri strokovnjaki iz prakse, saj tak bi najlaže uresničilo povečavo omenjenih inštitucij z gospodarskimi organizacijami. Strokovni svet ne bi bil organ

Sindikalni funkcionarji odpotovali na Poljsko

Beograd, 1. sept. (Tanjug) — Iz Beograda je danes odpotovala v Gdansk delegacija jugoslovanskega sindikata prometnih delavcev, ki bo od 2. do 4. septembra prisostvovala gospodarski konferenci pomorščakov in pristaniških delavcev iz dežel ob Baltskem in Severnem morju. Jugoslovansko delegacijo vodi predsednik Centralnega odbora sindikata prometnih delavcev Dušan Sijan.

Na konferenci v Gdansk bomo proučevali življenjske in delovne pogoje pomorščakov ter razpravljali o zaposlenosti, skrajšanju delovnega časa, kakor tudi o razširjenju mednarodnega sodelovanja.

PRVI MEDNARODNI TOBAČNI SEJEM V SKOPJU ODPRT

Prilagajanje potrebam tujih tržišč

ena izmed glavnih nalog podjetij za proizvodnjo in predelavo tobaka

SKOPJE, 1. sept. (Tanjug). Danes dopoldne so v Skopju svečano odprli v novozgrajenih razstavnih prostorih sejmšči prvi mednarodni sejem tobaka in strojev za tobačno industrijo. Sejem je odprl podpredsednik komiteja za zunanjo trgovino Rudi Kolak, navzoč pa so bili podpredsednik izvršnega sveta Makedonije Strahil Gigov s več člani sveta, več članov CK ZK Makedonije, zastopniki družbenih in gospodarskih organizacij, kakor tudi konzularni zbor. Goste je pozdravil direktor sejma Andon Gabrovski, nakar je o pomenu sejma govoril podpredsednik okrajnega ljudskega odbora v Skopju Risto Dukovski.

Ko je odprl sejem, je Rudi Kolak poudaril med drugim, da bo prvi mednarodni sejem tobaka in strojev za tobačno industrijo v Skopju pripomogel k nadaljnjemu uveljavljanju orientalskih in polorientalskih vrst tobaka.

Rudi Kolak je poudaril, da

pridelava orientalskih vrst tobaka hitreje narašča kakor drugih vrst, toda potrošnja v mednarodni trgovini ni pokazala ustreznega naraščanja. Zato se vsiljuje potreba, da dežele, ki pridelujejo te vrste tobaka, poskušajo s sodelovanjem in izmenjavo izkušenj, kakor tudi s spoznavanjem okusa potrošnikov pot k povečanju potrošnje teh vrst tobaka na svetovnem trgu.

Nato je dejal, da je naša država med proizvodniki orientalskih in polorientalskih vrst tobaka visoke kakovosti in da ima ta kmetijska proizvodnja pomembno vlogo v našem go-

spodarstvu. Posebno je poudaril, da je v Makedoniji in Hercegovini gojitev tobaka najbolj rentabilna in da je v njej zaposleno znatno število kmetičkega prebivalstva v teh krajih. V zadnjih letih je prejemala Jugoslavija od izvoza tobaka nad 22 milijonov dolarjev na leto.

Ob koncu je Rudi Kolak poudaril, da mora naša pridelava tobaka spremljati potrebe inozemskega trga in se jim stalno prilagajati, da bi se prodaja tobakovih izdelkov lahko normalno razvijala.

Na letošnjem sejmju sodeluje 91 razstavljavec iz Jugoslavije in inozemstva. Iz Jugoslavije razstavlja 84 podjetij za proizvodnjo in predelavo tobaka, sedem podjetij iz Srbije, Italije, Avstrije, Vzhodne in Zahodne Nemčije pa razstavlja surov tobak, cigarete, najnovejše stroje za mehanizacijo proizvodnje, za pakiranje, sodobno laboratorijsko opremo in ambalažo ter vsa druga sredstva, ki jih posre-

do in neposredno uporabljajo v proizvodnji in prometu s tobakom.

Turistična zveza Makedonije je na sejmju organizirala razstavo, na kateri kaže večje število izbranih fotografij in drugega gradiva, razvoj turizma, prirodne lepote in kulturno-zgodovinske znamenitosti te republike.

Sejem bo odprt do 10. septembra.

Vodja trgovinske delegacije ČSSR o beograjskem sejmju tehnike

Beograd, 1. sept. IV. mednarodni sejem tehnike za razstavo nuklearne energije Jugoslavije je včeraj obiskala trgovinska delegacija Češkoslovaške, ki jo vodi pomočnik ministra za zunanjo trgovino Karel Krejča.

Po ogledu sejma je vodja češkoslovske trgovinske delegacije izjavil, da so izdelki jugoslovanske industrije na stopnji svetovnega povprečja. Delegacija je po ogledu raz-

stavnih prostorov prišla po njegovih besedah do spoznanja, da jugoslovanska industrija uspešno izpolnjuje svoje naloge. Dodal je, da je jugoslovanski trg zanimiv za proizvajalce vsega sveta in da bo pri približnih trgovinskih pogajanjih v Beogradu prišlo vsekar do nadaljnjega razširjanja trgovinskih in gospodarskih odnosov med ČSR in Jugoslavijo, kar bo vsekar v obojestransko korist.

Naši filmi na mednarodnih festivalih

BEOGRAD, 1. septembra — (Tanjug). Komisija za pregled filmov, ki jih bodo predvajali na mednarodnih festivalih, je izbrala večje število domačih filmov, ki bodo zastopali jugoslovansko filmsko industrijo v inozemstvu.

Na zahtevo organizatorjev mednarodnega festivala nagrajenih filmov, ki bo od 20. oktobra do 6. novembra v Londonu, je komisija odločila, da se odposljejo igralni filmi »Devet krogov« proizvodnje Jadran-filma in risani filmi »Romeo in Julija«, »Pri fotografiji«, »Inspektor se vrača domov« in »Jajce« proizvodnje Zagreb-filma. Na devetem mednarodnem festivalu filmov o turizmu, planinstvu in alpinizmu, ki bo v Trentu v Italiji od 3. do 9. oktobra, bodo predvajali filme »Nenavaden lov« in »Fazani« proizvodnje Triglav-filma ter »Beloglavi

jastrebi« proizvodnje Zora-filma.

Komisija je tudi sklenila, da bodo predvajali na desetem mednarodnem tednu turizma in folkloru, ki bo v Bruslju od 29. septembra do 6. oktobra, film »Sejem« proizvodnje UFUS in »Zelene nedelje« proizvodnje Dunav-filma.

Dokumentarne filme »Na vrtu jekla« proizvodnje Zora-filma, »Luči na otoku« proizvodnje Dunav-filma in »Tovarne delavcem« proizvodnje Zagreb-filma bodo predvajali na prvem mednarodnem festivalu industrijskega filma v Rouenu, ki bo od 4. do 8. oktobra.

Za mednarodni filmski festival v San Franciscu od 19. oktobra do 1. novembra je komisija izbrala »Crne bisere« proizvodnje Bosna-filma in risani film »Pikolo« proizvodnje jastrebi« proizvodnje Zora-filma.

Zagreb-filma. — Na drugem mednarodnem festivalu lutkovnih filmov, ki se bo začel 23. septembra v Bukaresti, bo do predvajal »Bongor« proizvodnje Triglav-filma, »Srce v snegu« ter »Gliša« in »Raka« in »Njaka« produkcije Zora-filma.

Elizabeta Petrovski izven življenjske nevarnosti

Skopje, 1. sept. — Po izjavi dežurnega zdravnika otroškega oddelka kirurške klinike v Skopju je življenje male Elizabete Petrovski izven nevarnosti. Kakor znano, jo je po begu šimpanza vrgele z 20 m višinega stolpa. K sreči je padla na razpeto gasilsko platno. Opica ji je zgrizla dva prsta in stisnila prsni koš.

Huda avtomobilska nesreča

OMIS, 1. sept. Nedelje od gradbišča hidrocentrale v Katih se je sinoči prevrnila s ceste v prepado tovorni avtomobil, poln delavcev. Življenje je izgubila dva delavca iz tovarne karbida v Dugem ratu, druga dva sta bila hudo ranjena, 11 pa laže. Nesreča je nastala na ostriem ovinku. Prometni strokovnjaki so ugotovili, da se je kamion najprej prevrnil, nato pa zavrnil in drsel proti dolgi serpentin. Ko se je prevrnil z ene strani na drugo, so delavci padali iz njega in se poškodovali. Delavci so se ponesrečili pri rednem odhodu na delo. Vzrok nesreče še ni znan, kakor pa izjavlja kotar, je nena- doma odgovoril volan.

M. E.

TUDI ESPERANTISTI SO GRADILI AVTOMOBILSKO CESTO

Ljubljana, 1. sept. — Včeraj so se poleg mnogih drugih vrtili z avtomobilske ceste »Bratstva in enotnosti« v Ljubljano tudi brigadirji II. esperantistične MDB Andje Rankovića. Brigada, v kateri je bilo 100 esperantistov iz vse države, je delala na pripravi betona v Melositu v Srbiji. Pri tem je dosegla velik uspeh, saj je v prvi dekadi dosegla 144, v drugi 190, v tretji pa 233 odstot-

kov postavljene norme. Bila je trilateral udrana in trilateral posebno pohvaljena. Razen avtomoto in fotomaterijskih so imeli tudi vsakodnevne esperantiste tečaje v dveh stopnjah. Izdali so dve številki brigadnega glasila v srbohrvaščini, osere pa v esperantu. Brigada je uspešno sodelovala tudi na raznih kulturnih prireditvah in srečanjih.

Kmetijskemu kombinatu Koper razen mehanizacije za vrtnarstvo najbolj primanjkuje mehanizacija za dela v žitnih poljih in to od prehrane živine do mlazne, medtem ko jim druge mehanizacije ne primanjkuje tako močno. Letos n. pr. so se obogatili tudi s prvima dvema silokombajnoma, ki sta neprecenljive vrednosti za spravilo silaže, ker ne le močno olajšata delo, temveč prihranita tudi veliko delovnih rok. — Kot vidimo na sliki, stroj hkrati žanje in reže silažno koruzo, rezance pa delavci z reguliranjem puhalnika enakomerno nakladajo na traktorsko prikolico. Silokombajn požanje v 10 urah 1 ha silažne koruze

Foto: M. Svabič

Kmetijski kombinat Koper

Sredi snovanja načrtov

Vpliv socialističnega sektorja kmetijstva na cene na koprskem trgu

»Naš novoustanovljeni kmetijski kombinat Koper ima geološke in klimatske pogoje za veliko moderno kmetijsko proizvodnjo, nam je takoj na začetku razgovora o tej kmetijski organizaciji dejal predsednik Občinskega ljudskega odbora Koper, tovariš Miran Bertok. »Racunamo, da bo prideloval predvsem tiste pridelke, ki jih najbolj primanjkuje našim mestom in industrijskim središčem. Semkaj pa nedyomno sodi zelenjava, zlasti zgodnja, s katero je naše okolice najbolj konkurenčno v Slove-

niji, ker pride na trg mesec dni pred drugimi proizvajalci. Letos je že tudi naš koprski trg občutil vpliv kombinata, ki je začel svoje pridelke prodajati neposredno na trg in je s svojimi nižjimi cenami povzročil, da so cene zelenjave padle povprečno za 20 do 50 odstotkov. To je velik uspeh za naš trg, na katerem so bile letos cene zelo visoke, skoroda še enkrat višje kot lani. Negodovanje potrošnikov je bilo upravičeno. Razen kombinata sta začeli nastopati na trgu tudi kmetijski zadrugi Bertok in Koper in zato bo občina socialističnim kmetijskim organizacijam dodelila stalne lokale, da bodo lahko stalni posredniki.

Na našem območju se vrtnarstvo razvija v dveh smereh. Kot že rečeno, je predvsem važno pridelovanje zgodnje zelenjave, ki je tudi najdonosnejše. Naše kmetijske organizacije pa so tudi pridelovale raznih pridelkov za industrijsko predelavo. Podobno kot kombinat organizirajo tudi za druge Bertoki, Koper in Pobegi-Čezarje na svojih ekonomskih modernih vrtnarskih proizvodnih, kjer imajo tudi možnost namakanja in s tem povečanja ter plemenitve proizvodnje. Tako niso preizkušene naprave, da bomo v kratkem pridelovali toliko zelenjave, da je bomo več kot dve tretjini prodajali izven okraja in tudi republike.

Pril tem največ pričakujemo od kmetijskega kombinata, hkrati pa se zavedamo, da je mladi kolektiv kombinata šele sredi snovanja in načrtov in da samo združitve oziroma delitev zemlje še ne pomeni veliko. Vse je na začetku, v razvoju. Komunistična zemljišča namreč še niso urejena, zaradi česar letos niso mogli organizirati proizvodnje na vseh površinah, odprta so vprašanja poti, osuševanja, odškodnine za zamenjavo zemljišč; kombinat nadalje šele nabavlja živilo, ki je potrebna, da bo zadostil gnojila za vse proizvodne pogoje od vrtnarstva in vinogradništva do sadjarstva. Hlebo prav tako še gradijo, ubadajo se s številnimi kadrovalskimi in organizacijskimi problemi, saj na primer v tarifni politiki še ni sledu o nagrajevanju po učinku, skrajša, več kot preveč je problemov, ki žuljo kolektiv. Nismo ga pustili samega, temveč smo iz občinskih in okrajnih strokovnjakov sestavili posebno komisijo, ki bo kombinatu pomagala pri proučevanju in urejanju poredkih vprašanj.

Ta naš kmetijski kombinat, ki so mu občina, okraj, zlasti pa republika z dodelitvijo kreditov omogočili postaviti temelje za nadaljnji razvoj in poslovanje, bo tudi v prihodnje potreboval pomoč, saj ga ne moremo pustiti na pol poti, če hočemo, da se razvije v kombinat v praviem pomenu besede, ki bo prevzel tudi nekatere predelovalne oziroma preiskovalne podjetja v svoj sklop,« je zaključil tovariš predsednik.

Pojedelnost za živinorejo, živinoreja za vrtnarstvo, sadjarstvo...

S podrobnejšimi podatki o kombinatu so nam postregli na upravl. Koprski kombinat ima sedaj 1.118 ha površine, od tega 403 ha njiv, 169 ha sadovnjakov, 288 ha vinogradov, 68 ha travnikov, senožeti in pašniki obsegajo 32 ha, gozdovi in gajne 66 ha, 112 ha pa je nerodovitnih površin. Kombinatu naj bi čimprej tako uredil proizvodnjo, da bi razen vinogradi-

ništva in sadjarstva zaživele tudi druge panoge kot sta žitvoredja in vrtnarstvo, ki bodo omogočile solidno gospodarjenje.

Zato so poljedelsko proizvodnjo podredili potrebam živiloreje, živinoreja pa bo, razen pridobivanja mesa in mleka, važen rezervoar za proizvodnjo gnojila, ki mu, čeprav zveni tako neverjetno, dajejo prednost, ker brez hlevskega gnojila na zemljiščih koprškega kombinata ne morejo računati na velike pridelke.

Za vrtnarsko proizvodnjo so namenili ravninska območja, kjer bodo pridelovali na intenzivnem industrijski način, o čemer za sedaj še ne more biti govora. Letos so napravili šele prve korake, zasejali so sicer s vrtninami 130 ha površine, ki jih pa po sili razmer obdelujejo pretežno, 25 do 30 odstotkov, ročno, ker še nimajo ustrezne mehanizacije. To bodo predvidoma nabavili prihodnje leto. Njihova glavna skrb bo intenziviranje vrtnarske proizvodnje, da bi vsaj 50 do 60 odstotkov dej mehanizirali, površine pa bodo razširili kvečjemu na 200 ha. Letos, ko so začeli vrtnariti tudi na novih, nekultiviranih površinah in brez ustrezne opreme ter jim je vrh vsega nagajalo tudi vreme, pri zgodnji zelenjavi niso dosegli pričakovane pridelke. Dosegli in presegli pa bodo plan v pridelovanju paprike, paradižnika in pozne cvetke.

Za namakanje vrtnarskih površin imajo osem namakalnih naprav, ki pa letos, ko jim je šlo vreme na rok, niso imele mnogo dela. V sušnih letih pa primanjkuje tudi vode, zato bodo hkrati z urejanjem vrtnarske proizvodnje dopolnjevali tudi sistem namakanja, ki je na skrbi koprške Vodne skupnosti. Za povdigo vrtnarstva je bilo skor nekaj pobud za steklenjake, vendar se bodo za sedaj pri vrtnarski proizvodnji naslanjali na naravne klimatske pogoje.

Od 150 na 250 glav goveje živine

Živiloreja ne sme zastajati, zato so letos posvetili veliko skrb nabavi živine in graditvi hlevov. Za nabavo živine so letos porabili 44.242.000 din. odobrenih imajo še 104 milijona za nabavo živine, za graditve hlevov pa 80 milijonov. Sedaj, ko ima kombinat 290 molznih krav, daje na trg 2.750 litrov mleka dnevno, do konca leta pa bo zadovoljil polovico do dveh tretjin potreb. Prihodnja leta, ko bodo redili kakih tisoč krav, ki bodo dajale po 10 tisoč litrov mleka dnevno, pa bo kombinat v celoti preskrboval Koper z mlekom.

Od blišnih posestev je kombinat »podedoval« samo 150 goved, sedaj pa imajo skupno 551 glav goveje živine, nakupljene v glavnem na Krasu. Na obratu Bonifika trenutno gradijo dva hleva; eden je že poln živine, čeprav še ni dograjen, tretjega pa bodo zgradili pozimi. Vsek bo imel prostora za 250 glav živine. Ob hlevih graditvo tudi štiri silose s prostornino po tisoč kubčnih metrov, torej bodo v glavnem krmili s silažo, suhe krmne pa bodo dodajali vsaki živali le kake štiri kilograme dnevno. Nadalje grade na obratu Izola hlev za 500 pitalnih telet, obrat Brič ima nov hlev za 100 glav, v Sečoveljski dolini imajo hlev za 200 glav, enega takega pa bodo še zgradili. Ko bodo hlevi dograjeni in napolnjeni z živino, tudi gnojila ne bo primanjkovalo.

Letos prvi pridelek hibridnega siložnega sirka

Živilorejski strokovnjaki so pogosto stikali glave in tehtali, kako najhitreje zagotoviti gosti živilski krmni. Omenjali so hibridni silažni sirki, s katerimi so v tujini dosegli lepe uspehe. Kombinatu Koper ni bilo gluho za novosti in je že dolgo napravil prvi poskus. Na gra- žal, saj bo pridelal 700 q sirka na hektar, a ker je njegova vegetacijska doba le tri mesece, bodo sirki tržili kratki. Šlek po kvaliteti ustreza silažni kormuzi, sprito mehkih stebel pa ga bodo s pridom uporabili tudi

Foto: M. Svabič

Obratovodja obrata Bonifika kmetijskega kombinata Koper Valentin Primožič — sicer kmet — v rokah — preprosto dokazuje hitro rast hibridnega silažnega sirka, ki je v dveh mesecih dosegel višino dveh in pol metrov

Foto: M. Svabič

za nastili. Nastila pa ne primanjkuje samo koprskemu kombinatu, temveč celotni slovenski posejavi; rešitev problema se jim torej sama ponuja. Kombinatu bo prihodnje leto posejal s silažnim sirkom še deset hektarov površine.

x x x

Med pereče probleme koprškega kombinata štejejo tudi pomanjkanje delovne sile. Vzrok? Podobno kot pač povsod — nimajo stanovanj. Sedaj imajo v načrtu urediti nekatere stare zgradbe in kup montaznih hiš, da sploh jo pod streho kakih 300 delavcev. Za visokokvalificirane kadre kombinat ni v stiski, kar pa po greša kvaliteten vzdrževanje, živinorejo, sadjarstvo, pa tudi strojnike in delovodja. To silil kombinat, da bo pozimi organiziral tečaje za usposabljanje delavcev v posameznih strokah, ker bo kolektiv želel takrat dosegati največje možne uspehe, ko bo vsak njegov član kvalificiran za svoje delo.

M. Robek

Povečan PTT promet

LETOS 1500 VOZIL V FAP

Tovarna avtomobilov v Priboju na Limu je dosegla v prvem polletju letošnjega leta dohodek 8 milijard 316 milijonov din, kar je za 24% več kot lani v tem času.

Do konca letošnjega leta bo kolektiv te tovarne izdelal okoli 1500 raznih vozil; to bo nedvomno rekordna proizvodnja v tej tovarni, in bo glede na lanske leto proizvodnjo podvojena.

NOVA HLADILNICA V SOMBORU

V prihodnjih dneh bodo začeli v Somboru graditi veliko hladilnico, ki bo lahko sprejela 30 vagonov lahko pokvarljivih živil, sadja in povrtnine. Računajo, da bo gradnja hladilnice veljala okoli 100 milijonov dinarjev. Hladilnica bo dograjena sredi prihodnjega leta in bo imela najmodernejše hladilne naprave.

3000 PRAHNIH STROJEV IZ ČAKKA

Tovarna »Sloboda« v Čacku bo letos izdelala 3000 pralnih strojev tipa Siemens.

Jugoslovanska poštna služba je v prvi polovici tega leta poslala 433 milijonov pisemskih pošilk, to je za 43 milijonov več kot v istem obdobju leta 1959. Število paketov poslanih po pošti, je doseglo 2.835.000 ali 45.000 več kot lani.

Rekordni promet pisem, dopisnic in razglednic je bil dosegel že leta 1950, prvič pa je bil presežen lani. Težnja po naraščanju poštnega prometa se je nadaljevala tudi leta 1960. Neznatno povečanje poštnih tarif v lanskem letu ni vplivalo na promet pisemskih pošilk.

Do konca junija so v notranjem in mednarodnem telegrafskem prometu odposlali nad štiri milijone brzojav, v prvi polovici lanskega leta pa nad 3.400.000. Pred prvim povečanjem tarif leta 1950 so odposlali skoraj 7,5 milijona brzojav, že leta 1952 pa se je to število znižalo na komaj 2,9 milijona. Pozneje se je položaj zboljšal in leta 1959 so

odposlali skoraj 7,8 milijona brzojav, s čimer je bil presežen rekordni povojni promet. Do konca leta 1960 bo število odposlanih brzojav verjetno preseglo osem milijonov.

V naši državi je bilo konec lanskega leta 1660 telegrafskih aparatov, tik pred vojno pa jih je bilo 1900. Toda aparati, ki jih zdaj uporabljajo, so znatno sodobnejši in bolj število teleprinterjev se je primeroma z njihovim številom pred vojno povečalo za več kot 1000 (konec leta 1959 jih je bilo 1960, leta 1939 pa samo 17). Za potrebe mednarodnega telegrafskega prometa čedalje bolj uporabljajo radiotelegrafske in telex zveze.

V začetku tega leta so v naši državi uporabljali nad 236.000 telefonskih aparatov, pred vojno pa le 62.000. Pa vendar je pomanjkanje telefonskih aparatov še nadalje velik problem, ker je po cenitvah strokovnjakov potreb-

nih okrog 400.000 novih telefonskih naročinskih zvez, da bi krili potrebe. Poudarjajo pa, da niso posebno ugodne možnosti, da bi se naglo povečalo število telefonskih aparatov.

V prizadevanju, da bi zboljšala telefonsko in telegrafsko omrežje v državi, je Generalna direkcija PTT sklenila z neko švedsko tvrdko pogodbo o nabavi 15 telefonskih central — avtomatskih in tranzitnih, ter 22 tranzitnih in avtomatskih telegrafskih central. Ko bodo začele obratovati te centrale, bodo lahko naročniki neposredno, brez posredovanja telefoniste, dobili svojo centralo. V treh letih bo v državi 6820 zvez za avtomatski medmestni promet.

V prvi polovici tega leta je bilo opravljenih 207 milijonov krajevnih in nad 16 milijonov medkrajevnih telefonskih razgovorov. Število krajevnih razgovorov se je povečalo za 27 milijonov, medkrajevnih pa za 2,2 milijona.

Za zboljšanje službe PTT bodo v prihodnjih letih porabili znatna sredstva, samo v tem letu pa dve milijardi dinarjev. Ob sodelovanju Direkcije PTT bodo uredili magistralne mednarodne in notranje telegrafske-telefonske in radijske zveze. Med Beogradom in Titogradom bodo preko Sarajeva napeljali UKV zveze z 960 kanali, med Zagrebom in Dubrovnikom pa s 600 kanali. Od Beograda preko Zagreba, Ljubljane, Maribora do jugoslovansko-avstrijske meje so v juliju začeli postavljati podzemeljski koaksialni kabel, ki omogoča vzpostavitev 2400 istočasnih zvez. Pres-servis

Silos za žito v Makedoniji

Letos bodo v Skopju, Bitoli, Svetem Nikoli in Tetovu dogradili sedem silosov za žito. Prvi trije bodo lahko sprejeli po 6000 ton žita, silos v Tetovu pa 3800 ton. Podjetje Zito Makedonija v Skopju je začelo graditi lani in vanje investiralo pol milijarde dinarjev. Trije silosi so že dograjeni in sicer silos v Gostivaru, ki ima zmogljivost 1500 ton, v Kumanovu, ki lahko sprejme 2500 ton žita in v Loznani, kamor lahko spravi 800 ton žitaric.

Letos bodo v Skopju, Bitoli, Svetem Nikoli in Tetovu dogradili sedem silosov za žito. Prvi trije bodo lahko sprejeli po 6000 ton žita, silos v Tetovu pa 3800 ton. Podjetje Zito Makedonija v Skopju je začelo graditi lani in vanje investiralo pol milijarde dinarjev. Trije silosi so že dograjeni in sicer silos v Gostivaru, ki ima zmogljivost 1500 ton, v Kumanovu, ki lahko sprejme 2500 ton žita in v Loznani, kamor lahko spravi 800 ton žitaric.

Pojedelnost za živinorejo, živinoreja za vrtnarstvo, sadjarstvo...

S podrobnejšimi podatki o kombinatu so nam postregli na upravl. Koprski kombinat ima sedaj 1.118 ha površine, od tega 403 ha njiv, 169 ha sadovnjakov, 288 ha vinogradov, 68 ha travnikov, senožeti in pašniki obsegajo 32 ha, gozdovi in gajne 66 ha, 112 ha pa je nerodovitnih površin. Kombinatu naj bi čimprej tako uredil proizvodnjo, da bi razen vinogradi-

plačan le po znanju, nazivu ali šolski diplom, temveč tudi po delu, ki ga bo opravil.

V tem sestavku so problemi, le odprti, niso do kraja obdelani, niti niso postavljena precizna stališča za njihovo reševanje. Pomembno je predvsem dejstvo, da so sindikati opozorili na nasprotja, probleme in težave, ki se pojavljajo, vsi zainteresirani forumi pa bodo poklicani, da napravijo vse, kar je v obstoječih pogojih možno. Še bolj važno pa je, da sindikalne podružnice, organizacije Zveze komunistov in upravna vodstva omenjenih institucij z večjim razumevanjem in z lastno iniciativo upoštevajo vse tisto, kar lahko uredimo že v sedanjih pogojih. Predvsem je neobhodna tesna povezava z gospodarskimi organizacijami in poslovnimi združenji, sprejemljivo je urediti poslovanje po principu gospodarske organizacije in si nato tudi upravljanje in nagrajevanje urediti tako kot v industriji z iskanjem rešitev za posebne probleme. V bodoče bo nujno, da bodo zbori proizvajalcev tudi takim vprašanjem posvečali več pozornosti, saj ni sprejemljivo, da zaradi »specifičnosti« puščamo ob strani tako važno problematiko.

M. Rodič

družbenega upravljanja, saj bi vsa vprašanja delovnega kolektiva reševala delavski svet in upravni odbor.

Za uresničenje takega koncepta je seveda nujno potrebno urediti ekonomski položaj zavodov in institucij tako, da bodo formalni svoj čisti dohodek na osnovi delovnih uspehov, ustvarjali lastne sklade in oblikovali tak sistem nagrajevanja kadrov, ki bo stimulativenjši od sedanjega. Čimbolj tesna bo povezanost omenjenih institucij z gospodarskimi organizacijami, tembolje bodo rešeni in urejani materialni problemi. Poslovno združenje podjetij elektroindustrije »Avtomacija« je že vzpostavilo tesne stike z Inštitutom za elektroniko, ki se bo v perspektivi ukvarjal tudi s problemi avtomatizacije. Obstojne možnosti, da se tudi Inštitut za elektrogospodarstvo še bolj tesno poveže z elektrogospodarskimi podjetji, enako velja tudi za zavode in nekatere druge inštitute.

Sedanje slabosti imajo precejšnje posledice. Administrativne osnove gospodarjenja so omogočale samovoljo poedinca iz upravnih vodstev, ki so zahtevali zaposlenih po večji samostojnosti in sodelovanju v delu, pa so ocenjevali kot delovne. Ponekod so bili tu-

di odnosi med tehničnimi in akademsko izobraženimi kadri ter delavci izredno slabi. Mnogi dobri kadri so zaradi tega odhajali in si izbirali delo drugje, to je pa vplivalo na kvaliteto dela v zavodih in institucijah. Zanimarjajo me družbeno-politično delo, o vseh vprašanjih se odloča le med poedinici in podobno.

V praksi so bili že doslej različni poizkusi, kako omogočiti kolektivno zavoda ali instituta sodelovanje pri različnih vprašanjih. V Turbiništvu in Ljubljani imajo za reševanje internih vprašanj svoj UO, ki ga vodi direktor, ponekod pa so kar upravo pretvorili v organ upravljanja.

Nagrajevanje v zavodih in institutih je urejeno z zakonom o državnih uslužbencih. Vsak je plačan za čas, ki ga je prebil na delovnem mestu, ne pa za delo, ki ga je opravil. Obstojne poizkusi za stimulativno nagrajevanje, to da nihče doslej še ni javno obravnaval tega vprašanja — Ker so strokovni kadri plačani kot državni uslužbenci, niso dovolj zainteresirani za svoje delo, še manj jih zanima uspeh zavoda oziroma inštituta. Nekateri med njimi si iščejo boljše osebnih prejemkov s tem, da se zaposlijo v industriji, nekateri pa med delovnimi

časom, in tedaj, ko so prosti, delajo honorarno. Slabosti v nagrajevanju imajo torej zelo močan vpliv na dejavnost zavoda ali inštituta, vse to pa se odraža v industriji. Popolnoma upravičene so zahteve sindikalnih podružnic, da je treba v skladu z novimi možnostmi, ki jih je prinesel zakon o finančnem položaju, urediti tudi nagrajevanje po delu. Nekateri so takoj začeli izražati pomisleke, da pri znanstvenem in drugem strokovnem delu ni mogoče uveljavljati načela plačevanja po delu. Takega odklonilnega stališča ne bi smeli sprejeti. Zavedom in inštitutom je treba poveriti, da sami iščejo poti in kriterije, kako bolje nagraditi tistega, ki dobro in kvalitetno dela in slabše tistega, ki dela slabo in površno. Oblikovati je treba take sisteme nagrajevanja, ki bodo stimulirali naše strokovne kadre, da bodo delali tam, kjer so zaposleni dobro in kvalitetno in se izogibali zgolj lovu za denarjem, kot je to primer v nekaterih projektantskih organizacijah. Naši proizvajalci se dobro zavedajo odgovornosti znanstveno-tehničnega dela in bodo z razumevanjem sprejemali dobro plačilo za dobro delo. Tako se bodo tudi na tem področju začeli oblikovati novi odnosi, ki ne bodo nič

Obralci hmelja v Dragatušu predajajo svoj pridelek prevzemalcu, da ga bo izmeril in izdal liska, ki jih bodo kasneje vnovčili — (Foto: F. Setine)

OB ROBU
DOGODKOVNevarni
»week-end«

V časopisih smo brali, da je kancler dr. Adenauer po napornih mesecih odpotoval v Candanabbio na večdnevni dopust. Kanclerske posle je za ta čas izročil svojemu nasledniku, podkanclerju in avtorju »nemškega čudeža« Ludwigu Erhardu, čes naj pokaže, kaj zna.

Ni bilo treba dolgo čakati! Po zloglasnem »generalskem« memorandumu, ki je vzbudil svet (tudi zahodnonemške zaveznice), je podkancler Erhard prevzel patronat nad enim izmed številnih revanšističnih zborovanj, ki so postala letos v Nemčiji nekaj obvezan zaključek tedna. Oni dan je govoril v Düsseldorfu pred več deset tisoč beguncem iz Slezije. Z nedvoumnimi besedami je znova odprl vprašanje vzhodnih meja, poudarjajoč nemški značaj ozemelj, ki so bila po drugi svetovni vojni priključena Poljski, in začasnost »poljske uprave na teh področjih«, ki da se morajo vrniti Nemčiji. Res je navrgel tudi nekaj fraz o tem, da je Poljska prestala mnogo gorja zaradi nacistov in da je treba z njo vzpostaviti koeksistencne odnose; le-ti pa naj bi bili plačani, kakor se je dalo razbrati iz podkanclerjevega govora, s protisovjetsko orijentacijo Poljske.

Zborovanje v Düsseldorfu ni osamljen primer. V Schiedinguenu je govoril zahodnonemški minister za transport Seeborn na zborovanju sudetskih Nemcev. Za te dni so napovedana velika revanšistična zborovanja v zahodnem delu Berlina (ki ni del Federalne republike in je zato provokacija toliko bolj eksplozivna), zaradi česar so oblasti DR Nemčije za te dni zaprle consko mejo. Na Bavarskem pa je govoril socialnodemokratski poslanec Wenzel Jasch in zahteval »rešitev sudetskega problema«, ki da je »Južni Tirol Vzhoda...«

Revanšistični izbruhi in težnje po restavraciji Bismarckovega cesarstva, če že ne imperija Karla Velikega, so v Zvezni republiki vsakdanji pojav, rekli bi sestavi del njenega političnega življenja. Doslej so odgovorni činitelji to početje, ki je vzbujalo val ogorčenja in zaskrbljenosti po vsej Evropi, sramežljivo skrivali za »svobodo individualne pobude«, s katero da oblasti nimajo nič opraviti. Sedaj, ko je na taki manifestaciji interventiral najvišji državni predstavnik — podkancler, ki za menjuje kanclerja — je odpadlo tudi to formalno opravičilo. Podkancler Erhard je v govoru v Düsseldorfu potrdil, da se državno vodstvo strinja z revanšističnimi zahtevami, ki so se doslej skrivale samo pod etiketo neomacizma in različnih begunskih organizacij, prav tako, kot je obrambni minister Strauss potrdil, da se državno vodstvo strinja z atomskimi apetiti nemškega generalštaba, ki sploh ne bi smeli obstajati.

Druga ugotovitev, ki je prav tako porazna, je ta, da desnica v revanšistični kampanji ni sama. Socialni demokrat Jasch govori na Bavarskem o »Južni Tirolski vzhoda«, to je o Sudeti, Willy Brandt, zahodnonemški župan — prav tako socialni demokrat in kandidat za kanclersko mesto na prihodnjih volitvah — pa je storil vse, da bi znova odprl vprašanje Berlina, kjer bo te dni začel demonstrativno zasedati zahodnonemški Bundes-tag...

Razvoj v Zahodni Nemčiji, sodeč že po teh nekaj bežnih elementih, je vse prej kot ohrabrujoč. Bonn terja popolnoma svobodne roke pri oboroževanju, hkrati pa postavlja prve, uradno podprte ozemeljske zahteve. Skušnje iz preteklosti govore, da Evropi tak proces ni neznan: znano je tudi, do kam so Evropo in človeštvo pripeljali: leto 1939 in padec Berlina 1945, vmes pa koncentracijska taborišča, mesta spremenjena v razvaline in na milijone mrtvih... Lekcija je bila predrago plačana, da bi smeli tvegati nove nevarne poskuse! M.S.

Konferenca o atomskih
reaktorjih

Dunaj, 1. septembra (Tanjug). Okrog 250 izvedencev iz 40 držav, med njimi tudi sedem jugoslovanskih predstavnikov, se bo udeležilo prve mednarodne konference o atomskih reaktorjih majhne in srednje zmogljivosti do sto megavov. Konferenca bo na Dunaju od 5. do 9. septembra. Organizirajo jo Mednarodna agencija za atomsko energijo v skladu s svojim programom miroljubne uporabe atomske energije in materialne pomoči nezadostno razvitim državam, ki so članice.

Med Ankaro in Moskvo

Premier Hruščev in predsednik Gursel izmenjala poslanici — Oba državnika poudarjata željo in voljo po izboljšanju odnosov med državama

MOSKVA, 1. sept. Predsednik sovjetske vlade Hruščev in predsednik turške republike general Gursel sta izmenjala poslanici, v kateri sta izrazila željo, da bi se izboljšali odnosi med obema državama. Besedili obeh poslanic, ki sta ju Hruščev in Gursel izmenjala v juniju in juliju, je danes objavila sovjetska agencija TASS.

Hruščev je v osebnih poslati šefu turške države izrazil zadovoljstvo nad izjavami predsednika Gursela o možnosti in o pripravljenosti za izboljšanje odnosov med obema državama. Hruščev je hkrati izrazil mnenje, da bi bili medsebojni odnosi še bolj iskreni, če bi se Turčija postavila na nevtralnost stališče. Poudaril je, da bi takšna politika razbremenila Turčijo izrednih bremen za obrambo, kar bi bilo v prid hitrejšemu gospodarskemu razvoju. Hruščev je pri tem menil, da Sovjetska zveza ne stavlja tega kot pogoj za izboljšanje odnosov s Turčijo. Hruščev tudi poudarja, da Sovjetska zveza niti ne terja od Turčije, da poslaša svoje odnose z ZDA in drugimi zahodnimi državami, ker sovtetska vlada v skladu s svojimi načeli sama stremi za dobrimi odnosi z zahodnimi državami, med njimi tudi z ZDA.

Sovjetski ministrski predsednik omenja izjave turških državnikov, da nameravajo uveljaviti načela Kemala Atatürka in pravi, da bi takšna orijentacija nedvomno vplivala na krepitve prijateljskih in dobrih sosedstvenih odnosov med Turčijo in Sovjetsko zvezo.

Hruščev na koncu poudarja, da Sovjetska zveza uveljavlja politiko popolnega spoštovanja ozemeljske nedotakljivosti, suverenosti in neodvisnosti turške države.

V odgovoru na poslanico je turški predsednik Gursel poudaril, da se v celoti strinja z ministrskimi predsednikom Hruščevom glede možnosti in potreb po nadaljnjem izboljšanju odnosov med Sovjetsko zvezo in Turčijo. V politiki

Prvi atomski reaktor
v Avstriji

Dunaj, 1. sept. (Tanjug). Prvi avstrijski atomski center pri vasi Sibersdorf, okrog 30 km južno od Dunaja, ki so ga začeli graditi pred skoraj dvema letoma, bo začel delati 29. septembra. Ta znanstveni inštitut bo imel reaktor, ki so ga nabavili v ZDA.

Favzi obišče Norveško

Oslo, 1. sept. (Reuters) — Na povabilo norveške vlade bo zunanji minister ZAR Mahmud Favzi prispel na uradni obisk v Oslo. Na Norveškem se bo mudil od 12. do 19. septembra.

Vojaško letalo
na atomski pogon

Washington, 1. sept. (Tanjug). V ZDA bodo konstruirali vojaško letalo na atomski pogon. V ta namen je Kongres odobril administraciji 73 milijonov dolarjev. Ta znesek je del splošnega proračuna vladne komisije za atomsko energijo, ki znaša letos 2,4 milijarde dolarjev.

Kakor pravijo, bodo prvo letalo z atomskim reaktorjem konstruirali v bližnji prihodnosti. Ni pa znano, kako daleč so že s sedanji proučevanj.

Turčije zdaj ni nič takega, kar bi oviralo izboljšanje teh odnosov. Gursel je izrazil željo, da bi tudi sovjetski državniki s prav toliko dobre volje ocenjevali ravnanje turške vlade.

Predsednik Gursel je poudaril, da namerava Turčija na mednarodnem torišču spoštovati vse obveznosti, ki jih je prej prevzela, in da obveznosti, ki jih ima kot članica Atlantske zveze in zveze CENTO, puščajo Turčiji dovolj možnosti za prijateljstvo in sodelovanje s Sovjetsko zvezo.

Kar zadeva možnost, da bi Turčija znanjšala vojaške izdelave in prid gospodarskemu razvoju — tako da bi sprejela nevtralnost politiko — je Gursel menil, da je možen splošen napredek s politiko razoroževanja ob uspešni kontroli. Če bi dosegli ta cilj, bi imele vse države, velike in majhne, potrebna jamstva, da se jim ni bati agresije z nobene strani.

Turški predsednik zato sodi, da je moč trajno izboljšanje odnosov med obema državama, ki je zaželeno, doseči v okviru načel, vsebovanih v sovjetski izjavi z dne 30. maja 1953 o spoštovanju nedotakljivosti in suverenosti turške države.

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

V začetku so voditelji SS izjavili, da so pripravili pustiti v inozemstvo 600 do 800 ljudi, ki bi imeli selitvene dokumente. Nazadnje se je to število zvišalo na 1700. Toda izbrati te ljudi — to je bilo za voditelje Waade hud problem vesti. Kdo naj se reši? Če je kaka skupnost oziroma večina kake skupnosti obsojena, potem pomeni, da pošljejo druge v smrt, ko izbere tiste, ki bodo preživeli. Ta problem se je v vsej ostrini postavil v nemških koncentracijskih taboriščih. Tam so bili namreč židovski voditelji vsi prisiljeni, čeprav posredno, sodelovati pri selekciji internirancev. Naša naloga je bila manj kruta. Tam je šlo za to, kdo mora umreti, pri nas pa za to, kdo naj živi. Pozneje so Rezső Kastnerju pogosto očitali, da se je z vso prizadevanostjo zanimal za rešitev teh tisoč sedem sto ljudi — za tako imenovani transport iz Bergen-Welsena — in da je pri tem zanemarjal interese tisočev ljudi. Ta očitke ni pravičen, obstaja pa še drugi, še hujši: dosegel je, da so bili v skupini iz Bergen-Welsena, ki je odpotovala v Bergen-Welsen, vsi njegovi sorodniki in prijatelji. Jaz ga nočem obsojati zavoljo tega. Če je zagrešil napako, je zagrešil zelo človeško napako. Njemu kakor tudi drugim ljudem od Waade je treba priznati veliko zaslug, da niso nikoli zapustili svojega mesta; nihče izmed njih ni vključil sebe v spisek privilegirancev, ki so odpotovali v Švico. Če je Kastner izgubil toliko časa in toliko moči za tako imenovani transport Bergen-Welsena, so bili zraven nedvomno tudi osebni razlogi. Toda odločilni motiv je bil drugi. Ta transport je bil namreč edini dokaz, ki naj bi preprečil židovske oblasti v tujini, zaveznike in sploh svetovno

»Ne morem si zamišljati, kako bi bilo iz Theresienstadta množice organizirati transport židovskih emigrantov za Palestino.«
»Zavedajte se že vendar, da pred madžarsko vlado ne morem prevzeti te odgovornosti! Nisem tukaj zaradi tega, da bi reševal Žide, Laszlu Endreju sem obljubil, da se ne bo noben Žid več vrnil živ v to deželo.«
Wisliceny, ki nam je doslej kazal hrbet, je posegel v razgovor. »Adolf, jaz pa mislim — je rekel — da ne boš imel težav z Madžari. Polkovnik Ferenczyju sem pripovedoval, da smo odkrili nevarno cistično zaroto in da zbiramo njene niti tudi po drugih ghetih v provinci. Rekel sem mu, da moramo izolirati te zarotnike, ker bodo sicer povzročili v rajhu nered in tako ovirali naše delo...«
»In kaj je rekel Ferenczy? Je pozrl to rako?«
»Da, pozrl jo je. Tudi Baky in Endre sta seznanjena s tem.«
»Tako so ti naselili!« je rekel Eichmann in se nasmehnil.
Na obrazu si mu bral zadovoljstvo sprico zavesti, da pripada več vredni rasi, ki je obdarjena s tolikim diplomatskim genijem. Za tre nutek je pomislil in potem dejal:
»Dobro, pa naj Židje iz Klausenburga pridejo v Budimpešto.«
Sedaj smo razpravljali, koliko naj jih pride. Eichmann jih je dovolil petdeset. Jaz sem prošil za petde-

set družin, češ da moramo biti odškodovani za vse tiste, ki jih niso pustili iz židovskih ghetov; dodal sem:
»Če gre za zaroto, potem je ta zarota lahko zelo široka.«
Eichmann je povečal število na sto in na koncu smo se sporazumeli za »približno dve sto«.
Dal je poklicati podoficirja in naročil mu je, naj takoj odpotuje v Klausenburg. Izročil mu je tudi spisek z imeni, ki sem mu ga dal. V zadnjem trenutku sem ga še pregovoril, da tistih, ki bodo odpotovali ne bodo preživali v zaplombiranih vagonih in da bodo lahko vzeli s seboj prtljago. »Toda kam je jih boste dali?« je vprašal Eichmann. »Tu v Budimpešti ne maram nikršnih skandalov!«
Razložil sem mu, da smo že pred časom pripravili taborišče, ki pa ga bo treba zavarovati. Tedaj je naročil Krumeju, naj tja postavi straže SS.
Pogovor je trajal več kot dve uri. Napoln sedel sem lahko zapustil Eichmannov urad.
Na hodniku sem srečal podoficirja, ki je dobil ukaz, naj potuje v Klausenburg. Videl me je, da sem sedel z njegovim povozom strah vzbujajočim šefom, zato sem mu poštenil na uho, da lahko računa na obilno nagrado, če bo v pozitivni smeri zaokrožil »približno dve sto«, kajti to lahko pomeni tudi več.

DR Nemčija
ponuja pomoč
Zvezni republiki

Berlin, 1. septembra (Tanjug). Minister za kmetijstvo in gozdarstvo Reichelt je ponudil zahodnonemškemu ministru za kmetijstvo Schwarzu pomoč DR Nemčije pri žetvi v Zvezni republiki, s katero so v veliki zamudi zaradi slabih vremenskih razmer. Minister Reichelt pravi v pismu zahodnonemškemu ministru, da je vlada DR Nemčije pripravljena pomagati zahodnonemškim kmetom pri spravljanju letine, da pa je potrebno, da se oba ministra popre sestane in dogovorita o prevozu strojev iz DR Nemčije in o drugih podrobnostih. Minister Reichelt predlaga, da bi se z ministrom Schwarzom sestel v ministrstvu za kmetijstvo DR Nemčije v Berlinu ali na kakem drugem kraju, ki bi ga določil zahodnonemški minister.

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Na notranjepolitičnem področju pa je trenutno bistveno vprašanje upravnih volitev in obveznosti, ki jih je v tej zvezi prevzel Fanfani ob nastopu svoje vlade. Že nekaj časa so v teku pogajanja med predstavnikmi krščanskih demokratov in manjših strank, ki podpirajo sedanjo vlado glede revizijske volilnega zakona za pokrajinske volitve, ki je bil doslej večinski. Ker bo moral parlament na prvi jesenski seji začeti debato o socialističnem predlogu za revizijo tega zakona v proporcionalnem smislu, želi vlada da pred otvoritvijo parlamenta doseči sporazum o tem vprašanju. Sodeč po poročilih v dnevnem tisku razne politične skupine maverirajo okrog tehničnih podrobnosti revizije tega zakona, dejansko pa se za tem skrivajo spletke desnice proti temu, da bi bile volitve še to jesen. Smatrajo namreč, da je od roka volitev v precejšnji meri odvisen njihov izid. Desnica, tako krščansko demokratska kot liberalna in monarhistična, namreč računa, da bi do spomladaja lahko okrepila sredinsko usmeritev vlade in onemogočila načrte naprednejših krogov za sredinsko levo usmeritev, ki bi po sodbi teh krogov prišli do izraza, če bi bile volitve čimprej. Ta težnja se je najbolj jasno odrazila v včerajšnjem sporočilu

Poziv zahodnemu Berlinu

Narodna fronta DR Nemčije poziva begunce v zahodnem Berlinu, naj ne nasedajo revanšistični propagandi

BERLIN, 1. sept. (TASS). Nacionalni svet Narodne fronte DR Nemčije se je z odprtim pismom obrnil na begunce v zahodnem Berlinu. V pismu jih opozarja, naj ne sodelujejo v akcijah bonnskih revanšistov, katerih namen je pripraviti novo agresivno vojno.

Nacionalni svet Narodne fronte opozarja na povabilo beguncem, naj se udeležijo revanšističnih demonstracij, ki bodo 4. septembra v zahodnem Berlinu in poudarja, da bodo te demonstracije prav v času, ko generalni štab zahodnonemške vojske povsem odkrito proglašal program pripravljanja na totalno atomsko vojno.

Nacionalni svet poudarja v tej zvezi, da vsak poskus, revidirati meje socialističnih držav pomeni prav toliko kot vojno in samomorilno dejanje. Prihodnost nemškega naroda je lahko zagotovljena samo

V Jakopičevem paviljonu

Skupina mladih

Vselej, kadar se zberejo mladi, je razveseljeno in njihovi senci se vsi radi posončimo. Tako je tudi z likovno razstavo, ki jo je dne odprla v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani skupina enajstih slikarjev in kiparjev.

Na razstavi, v prikazu njihove nove letošnje umetniške žetve, pa je poleg nekaterih kvalitetnih, v glavnem že znanih stvaritev, razstavljenih tudi nekaj novih formalističnih in avtorskih, ob katerih sem žal moral ostati hladen; in v tem sem bil za veselje prikrajan.

Trije razstavni prostori paviljona so zaokroženo zajeli tri likovne vrste razstavljajoče skupine: grafiko, olja in plastiko.

Po rangi najskromnejša med njimi, grafika, se mi zdi najmočnejša in njena podoba kaže, da sedanja visoka stopnja starejše slovenske grafike ne bo brez častne kontinuitete v vrstah mladih. Karel Zelenko in Janez Bernik si stojita diametralno nasproti. Medtem ko prvi razstavlja tri natančno realistične groteskne ujedanke iz njegove standardne »cirkuske« motivike z močno razvito linijo, a brez prostornosti, se je v Bernikovih barvnatih grafikah linija izgubila in namesto nje je zavladalo barvno in materialno polni prostor s spretno izražbo svoje likovne tehnike. Kljub kvaliteti pa se mi zdi, da se v eni izmed svojih kompozicij, št. 9, morda prav tej tehniki efektov na ljubo že dokaj drzno igra s prejemljivo vostjo gledalca.

Bogdan Borič je veliko bolj umirjen in skromen v svojih izrazih, čeprav tudi on hoče izpovedati nekaj, kar ga žge; iz svojih stvarnih, predmetnih motivov tu in tam preide v iskanje neke likovno abstraktnije govore, toda že njegovi medseboji si sorodni motivi — zdaj ujeti ptice, drugi ribe na gardedli, tretje človeške glave na malem strelišču — navajajo ne samo na zgolj likovno doživljanje, ampak tudi v notranjo misel.

Vladimir Makuc prepičuje še bolj. Nekaj močnega in prvobitnega je v njegovih arhaičnih primitivističnih upodobitvah kraske zemlje: zdaj suhi starčkovi voli v ogradah, zdaj postarane ženske z butar suhljadi na glavi. In čeprav so barve Makucovih listov temne, goste, prstene, vendar iz vseh odseva neka svedla patina, podobna starim ikonam.

Olje je zastopano najšibkeje. Pravzaprav ga je zelo malo. Olje kot metierski in s tem tudi izrazni valur se je v marsičem na razstavljenih podobah mlade generacije enostavno razbil in izgubil. Ponekod so prevladale skoraj risarske poteze, druge so se vrtnile novi materiali do zaključene, peska in asfalta. V tem sicer nastaja nekaj novega ne samo po materialni plati, ampak tudi sicer kot izraz in kot funkcija notranje opteme prostora. Toda klasična vrednota olja se pri tem prav gotovo izgublja.

Raskavost Bernikovega Otoka nomadov mi je sicer vzbudila neke asociacije z nomadsko rustiko, njegova črnobela ploskovita praznina se sicer pokriva z občutkom nedeljske popoldanske praznote, kakršno včasih doživljamo, in rdeče črni žar požgane vasi se strinja z zgojenim materla-

lom, ki ga je predstavil kot Požgana vas. A vendar je čuti, da je vse to vendarle samo spretna dekorativna in izrazna kombinacija materiala, pri kateri ustvarjalec sam ni niti trpel niti se veselil in zato tega ne more doživljati tudi gledalec.

Cloveku se skoraj zavrti nad dejstvom, da isti svet danes gledamo lahko s tako silno različnih zornih kotov. Na eni strani Bernikova Vas, zajeja v rdečkasto črno kosu materije, na drugi strani Sovretova vas, detajlno skoraj prepodobno v slogu starih primitivnih slikarjev izdelana podoba kopice hiš z zvoničkom cerkve in gasilskim domom, pri čemer avtor ni pozabil niti na prometni znak ob cesti. Mar niso morda nekateri pretirano različni pogledi včasih le zgolj navidezni, le zunanja dejanja eksperimentalne ekvilibristike, nekega brskanja za likovno arhaičnostjo ali likovno monotonostjo.

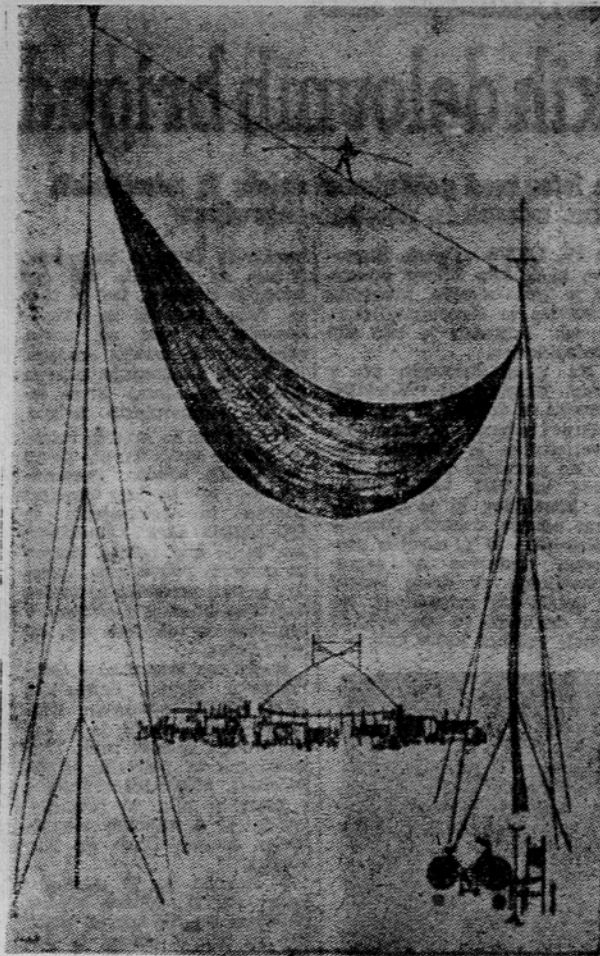
France Slana je prikazal nekaj novih, zelo lepih del s prefinjeno likovno noto in daljnim odmevom realnosti domačega okolja. Skoraj se človeku stisne srce ob Sopku suhih rož, ki je moral zveneti. Seveda, če je res — moral. Skoraj me skrbi, da je avtor do te stihljike prsche likovne tehnike prišel slučajno oziroma zaradi tehnike same in da ga bo to zaneslo v maniro. Izmed del, ki jih je razstavil Albin Rogelj, je očitno najboljše, čeprav zanj najbolj ustaljeno. Rdeče mesto; v ostalih rož-tah in mozaikih je sicer začet razkrivati nekaj novega, vendar se mi zdi pri tem še precej bledelehen in nedorečen.

Med štirimi kiparji je zlasti Drago Tršar razstavil v glavnem že znana starejša dela, pa tudi Janez Boljka gradi dalje na svojih že začeti oblikah in motivih. Kljub temu bi dal prednost na razstavi prav njima. Tršarjeva razgibana gmoča Demonstrantov ponovno osvaja. Boljka je svojega Prodajalca suhe robe pogumno razvil v suhe grozljivce, amorfnije željezne peze nad človekom, ki umira v lastni mehanizaciji in problematičnosti. Njegovi ljudje, figure, ki jih uklepa v sršečo mrežo travrz, žic in vijakov, so pretresljiv predsmrtni klic. A vendar tudi v

umiranju je življenje. Veliko manj življenja, pač pa več akademizma in forme je v plastiki Slavka Tiha, v njegovih lirčno oblikovanih listnatih plastkah, ki pa — tako kot so na podstavke zaradi nestabilnosti povezane z žico — ne najdejo neposredne poti do gledalčevega doživljanja. V Krajčevih, za samega avtorja očitno čisti plastiki, je tega še manj. Če v materiji ni življenja, življenja, ki bi ga materiji moral dati prav umetnik, predmet ostaja samo materija.

In zdi se mi: kot je formalen pogum v tem, da skušamo oblikovati neko čisto materijo v plastiko, tako je še večji pogum, materijo revolucionarno oživiti. Od nekaj je ta delež še posebej pripadal mladim. Skupina si je dala oznako, da je skupina mladih. Mladost dejansko ni toliko neka orientacija ali klubska osnova; je veliko bolj privilegij. V ta privilegij je razumljivo vključen tudi privilegij svobode iskanja in svobode ustvarjanja; tja do svobode biti celo staromodno moderen in formalistično avantgardističen. Samo da taka modernost ni vselej mlada in nova in tudi ne toliko zanimiva, kot je na lepaku razstave oni — c. ko je ime Makuc deljeno Maku-c.

B. Pogačnik

Karel Zelenko — Artist (1960)

NOVI DOKUMENTARNI FILMI ŽIVLJENJE SE SPREMINJA

V »Zagreb filmu« pripravljajo snemanja treh novih dokumentarnih filmov. Tako bo režiser Srečko Waygand napravil po scenariju V. Skaričce kratkometražni film o Visu, kjer je bil ob koncu vojne Giavni štab NOV. Weygand je v ta namen že odpotoval na otok, da bi na kraju samem izpopolnil dokumentarno gradivo in izdelal smelnalno knjigo. Novi dokumentarni film bo lepo izpopolnil filmsko dokumentacijo iz NOB.

Mladi režiser Mate Relja, znan po igranem filmu »Kofa 905« in kratkem filmu »STOJ!«, bo ponovno snemal dokumentarni film. Njegov naslov:

»Življenje se spreminja«. Film bo pokazal spremembe, nastale v življenju naših komun.

Kraj snemanja bo Istra. In še tretji novi dokumentarni film: avtentična pripoved o izgradnji jadranske magistrale. Trenutno je na terenu Zlatan Jakšić, ki zbira material za izdelavo scenarija. Predvidevajo, da film ne bo pokazal le že zgrajenega dela avtomobilske ceste (od Reke do Zadra), temveč bo tudi prikaz vseh gradenj, torej tudi delov, kjer še teče vsakodnevno graditeljsko življenje. Vse naj bi bilo posneto kot dokument velikega delovnega podviga. Film bo pokazal tudi spremembe v življenju mest in prejemalnih krajev vzdolž ceste, nastale s prodorom sodobnega prometa in modernih navad.

NE LE DON KIHOT, TUDI DULCINEJA

V studiju risanih filmov podjetja »Zagreb film« je Vladimir Kristl pravkar izdelal smelnalno knjigo za risanko, katere glavni junaki bodo Don Kihot, Sancho Pansa in Dulcineja. Film bo tragično prikazal srečanje slavnega viteza iz srednjega veka s sodobnostjo — na močnem avtomobilski cesti pod visokimi gorami. Risanko o Cervantesovih junakih v našem času bo režiral in risal Kristl, ki je bil pred kratkim korežiser in glavni risar »Šagrinove kože«.

Marksistične knjige

Založniško podjetje »Kultura«, ki je bralcem svojih popularnih edicij posredovalo že veliko število znanih razprav marksističnih in drugih teoretikov in filozofov, je v svoj bogat knjižni program uvrstilo dvajset zvezkov zbranih del Karla Marxa in Friedricha Engelsa. Do konca tega leta pa bodo izšla še izbrana Leninova dela.

V tej knjižni zbirki bodo natisnili tudi 8 zvezkov izbranih del Plehanova, pričakujejo pa že tudi drugo izdajo razprave Karla Kautskega »Izvirni krščanstva«.

»Kultura« ima v svojem knjižnem programu še okoli 20 krajsih del Marxa, Engelsa, Lenina in Plehanova, ki bodo izšla v »Popularni zbirki«.

ZADNI DOGODKI DOMA IN PO SVETU

Sklad za pomoč tujini zvišan za 65 milijonov

WASHINGTON, 1. septembra (Tanjug). Ameriški Kongres je odobril administraciji, da poveča program pomoči tujini za 65 milijonov dolarjev. Naknadni znesek je namenjen izključno za sklad za vojaško pomoč ameriškim vojakom, ki jim groze gospodarske težave zaradi nesorazmernih vojaških proračunov.

S tem je skupni program pomoči ZDA tujini v tem finančnem letu povečan na tri milijarde in 787 milijonov dolarjev, kar je za 538 milijonov dolarjev več od lanskega.

Avstrijsko delegacijo bo vodil Kreisky

Dunaj, 1. sept. (Tanjug). — Delegacijo avstrijske vlade na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine OZN bosta vodila zunanji minister Bruno Kreisky in državni sekretar Franz Gechnitzer. V delegaciji je tudi več izvedencev za vprašanje Južne Tirolske.

Avstrijska vlada je že julija poslala sekretaristu OZN predlog, naj bi vprašanje Južne Tirolske sprejeli na dnevni red Generalne skupščine. Ni se gotovo, ali bo vprašanje Tirolske, kjer zahteva avstrijska manjšina od Italije popolno pravno avtonomijo, prišlo na dnevni red političnega ali pravnega odbora. Če bo o njem razpravljala politični odbor, potem je možno, da bo sprejeto tudi na dnevni red Generalne skupščine, če pa ga bo obravnaval pravni odbor, potem bo verjetno predloženo v proučitev med narodnem sodišču v Haagu.

Keita odpotoval v Pariz

Bamako, 1. sept. (AFP). — Predsednik vlade Federacije Mali in sudanski ministrski predsednik Modibo Kelta bo nocoj odpotoval z letalom iz Bamaca v Pariz. Keita odhaja v Francijo na povabilo predsednika de Gaulleja. Francosko vlado namerava opozoriti na to, da bi bilo nevarno priznati vlado Senegalije, ki se je odcepila od federacije Mali.

DEBRE O ALŽIRIJI

Pau (Južna Francija), 1. sept. (Tanjug). Francoski premier Michel Debré je danes govoril na otvoritvi velikega sejma v industrijskem središču Pau o splošnih smernicah vlade. Izjavil je, da je po njegovem mnenju prihodnost Alžirije samo v njeni tesni zvezi s Francijo. To je prva uradna francoska izjava o Alžiriji po nedavnih pobudah začasne alžirske vlade, naj bi izvedli referendum pod nadzorstvom OZN.

»Naša naloga je, obnoviti mir v Alžiriji,« je rekel Michel Debré. »Ko bo to doseženo, potem bomo z gospodarskimi in socialnimi ukrepi ter na podlagi samoodločbe Alžircev zagotovili prihodnost tej deželi, na katero smo tako navezani.«

O mladih afriških državah, ki jim je Francija letos priznala neodvisnost, je Debré dejal, da bodo lahko »prestale preizkušnjo samo, če bodo še

Kongres je tudi odobril administraciji 600 milijonov dolarjev za Eisenhowerjev načrt o pomoči Latinski Ameriki. Od tega bo 500 milijonov dolarjev namenjenih za gospodarski razvoj južnoameriških držav, 100 milijonov dolarjev pa za obnovo škodljivih krajin, ki so jih opustošili potresi.

Privatna vojska Alberta Kalondija

ELISABETHVILLE, 1. septembra (AP). V Elisabethville glavnem mestu odcepljene pokrajine Katange, so začeli danes ustanovljati »vojaško rudarske republike« — privatno plačano vojsko Kalondijevih odpadnikov. V prvem odredu te »vojske« je okrog 500 vojakov. Del tega odreda ima že uniforme, drugi pa so še v civilnih oblekah.

Odpadnik Kalondij je pobegnil iz pokrajine Kasaji že pred nekaj dnevi, potem ko so enote centralne kongoške vlade brez odpora zasedle vse glavne centre v tej bogati industrijski in rudarski pokrajini. Zatekel se je v Elisabethville pod okrilje Combojeve vlade.

Indonezijski študenti bodo zapustili Nizozemsko

Tokio, 1. sept. (Kjodo). Japonska vlada je danes obvestila Indonezijo, da bo dovolila nizozemskim vojnim ladjam, med katerimi je tudi letalonosilka »Karl Doorman«, da ostanejo dva dni v japonskem pristanišču. Sklep o tem utegne poslabšati japonsko-indonezijske odnose. Vlada v Džakarti je namreč odločno zahtevala, da nizozemskim vojnim ladjam, ki so jih nizozemske oblasti poslale v vodo Zahodnega Irjana, ne dovolijo zapluti v japonske luke.

Kakor poroča Reuter iz Džakarte, so indonezijske oblasti sklenile pozvati vse indonezijske študente, ki študirajo na Nizozemskem, naj se takoj vrnejo v Indonezijo ali nadaljujejo študije v kaki drugi evropski državi.

nadalje prejemale francosko pomoč.

Oboroževalno sodelovanje med Londonom in Bonnom

London, 1. sept. (AP). Britanski obrambni minister Watkinson je danes objavil, da nameravata Velika Britanija in Zahodna Nemčija v okviru programa Atlantske zveze organizirati skupno proizvodnjo atomskih in drugega sodobnega orožja. Pričakujejo, da bo po sestanku britanskega in zahodnonemškega obrambnega ministra prihodnji teden objavljeno o tem tudi skupno sporočilo.

Watkinson je dejal, da podobno sodelujejo v proizvodnji orožja že Velika Britanija in ZDA in da bo sodelovanje Zahodne Nemčije omogočilo hitro in standardizirano proizvodnjo modernih orožij za članice Atlantske zveze.

Pobuda za sovjetsko-britanski satelit

Cardiff, 1. sept. (Reuter). Na letošnjem zasedanju britanskega Združenja za napredek znanosti je bila dana pobuda, naj britanski in sovjetski znanstveniki skupno opremijo in izstrelijo velik satelit, ki bi omogočil nadaljnja proučevanja vesoljstva. Znan britanski astronom Patrick Moore je v obrazložitvi predloga dejal, da ima britanska znanost ver-

jetno najboljše instrumente za proučevanje vesoljstva, medtem ko so sovjetski znanstveniki dokazali, da lahko uspešneje kot kdorkoli izstrelijo satelite, namenjene za takšno proučevanje.

Moore je dejal, da nobeni politični razlogi ne bi smeli biti ovira za skupna prizadevanja znanstvenikov različnih držav, da bi obogatili splošno znanstveno dognanja.

OLIMPIJSKE NOVICE

100 METROV — ARMIN HARY Tek na 100 metrov je bil zelo dramatičen. Sele »foto-finish« je pokazal, kdo je zmagal. Zlato medaljo je osvojil Nemec Armin Hary s časom 10,2, s čimer je izenačil olimpijski rekord, ki ga je sam dosegel večeraj v predtekmarstvu. V istem času je dosegel cilj in osvojil srebrno medaljo Dave Sime (ZDA), bronasto medaljo pa je dobil Anglež Radford 10,3, četrti je bil Kubanec Figueroa 10,3, peti Budd 10,3 in šesti Norton 10,4 (oba ZDA).

SESTORICA BOLJE OD OLIMPIJSKEGA REKORDA

V finale teka na 800 metrov se je uvrstilo šest tekmovalcev, po trije iz vsake skupine svetovni rekordi — 10,8.

in sicer Kerr (Antili) 1:47,1, Wägli (Švica) 1:47,3, Matu-schewski (Nemčija) 1:47,4, druga skupina: Snell (Nova Zel) 1:47,2, Moens (Belg) 1:47,4, Schmidt (Nemč) 1:47,8. Vsa sestorica je tekla bolje od prejšnjega olimpijskega rekorda.

IRINA PRESS — ZMAGOVALKA V TEKU 80 M Z OVIRAMI

Zlato medaljo v teku na 80 m ovirah si je priborila Irina Press (SZ) s časom 10,8, srebrno Quinton (VB) 10,9, bronasto pa Birkmeier (Nemč) 11,0. Sledje Bignal (VB) 11,1, Bistрова (SZ) 11,2, Košeljewa (SZ) 11,2. Birkmeierjeva je razočarana, saj je še letos izenaevala svetovni rekord — 10,8.

VTISI S FILMSKEGA FESTIVALA NA LIDU IN VENDAR - ZANIMIVE BENETKE

Pred dobrim tednom se je začel XXI. mednarodni filmski festival v Benetkah. Politična predloga, katere tudi letos ni manjkalo in se je sukala okrog novega direktorja festivala Lonere, se je zaključila z remijem, ki pa se spreminja v moralno zmago naprednih italijanskih filmskih ustvarjalcev. Sklep Združenja filmskih avtorjev Italije, da bojkotirajo letošnji benetiški festival, ni vplival na odločitev Združenja producentov, ki so festivalu prijavili dela prizadetih avtorjev. Le-ti so odgovorili s še odločnejšim bojkotom in doslej se v festivalnem mestu ni pokazal nobeden od podpisnikov resolucije proti Loneri, niti mlad režiser Vancini, ki je kot debutant v samostojni režiji igranega filma »Dolga noč leta 1943« dosegel lep umetniški uspeh in odločno zastopal napredno anti-fašistično miselnost. Tudi scenarist Zavattini, prav tako podpisnik resolucije, ni prišel v Benetke. Pač pa je prišel (in to ne po zaskrbi Združenja pro-

ducentov) na festival film, posnet po njegovem scenariju — »Vojna«, uradni zastopnik Jugoslavije. To je še en čuden post scriptum k poti »Vojne« v Benetke...

Festivalski vojni red letos ni obširen: z Italijo vred sodeluje v tekmovalnem programu deset držav s štirinajstimi filmi. Bolj bogat je program obstranskih sekcij, informativne s petindvajsetimi filmi in retrospektivne sekcije z dvema zanimivima cikloma: pregledom angleške vojne filma od 1940 do 1945 in antologijo velikega ameriškega režiserja Griffitha od l. 1913 do l. 1921.

Že takoj v začetku se je v tekmovalnem programu v umetniško kvalitetnem pogledu krepko zataknilo. Prva dva predvajana filma nista dala priznanja ne pri publiku in ne pri kritiki. To sta bila češko-slovaška »Golobica« in naša »Vojna«. Bridki antologiji italijanskih filmskih kritik na razčun našega zastopnika se iz dneva v dan pridružujejo nič manj ostre sodbe francoskega

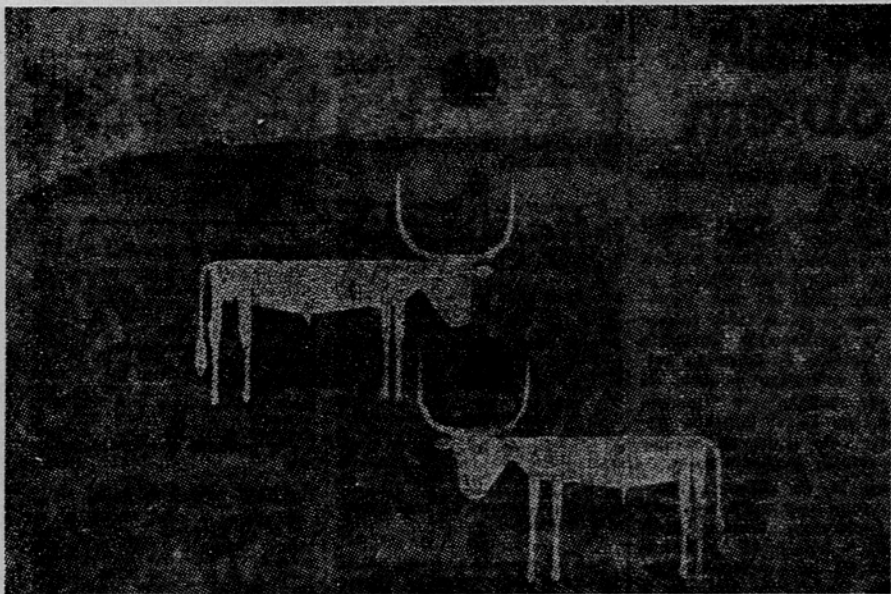
in belgijskega filmskega tiska ter ocene drugih tujih spremljevalcev festivala.

Več zanimanja in tudi priznanja je bil deležen nemški film »Sahovska novela«, ki ga je po noveli Stefana Zweigla s Curdom Jürgensom v glavni vlogi posnel režiser Gerd Oswald. Zgodba o junaku, ki se v nacistični ječi bori za zmago nad psihološkim trpinčenjem in moralnim uničenjem, v umetniškem pogledu sicer ni veliko odkritje, dala pa je festivalu prvi značilni poudarek.

Nedvomen uspeh, zlasti v igralskem pogledu, pa tudi v režijski izvedbi moralne poante, je naslednji dan na festivalu požel ameriški film »Apartment« znanega režiserja Billyja Wilderja z ugledno igralsko zasedbo (Jack Lemmon, Shirley McLaine, Mac Murray itd.). Neznaten uradni uspeh v ogromnem administracijskem aparatu sodobne Amerike si utira v karieri pot nazor — s ključem svojega apartmaja, katerega posoja

nadrejenim za njihove ljubezenske pustolovščine. Moralno osveščenje ga v trenutku spet postavi z visokega službenega mesta na asfalt brezposelnosti. Brezhibno režiran in odlično odigran film gradi svojo pripoved z elementi humorja in poetične otočnosti. Lemmon in McLainovo že omenjajo kot resna kandidata za igralska priznanja festivala.

Prvi veliki vzpon in pravo vznemirjenje so Benetke doživele s filmom »Dolga noč 1943« mladega italijanskega režiserja Vancinija. S pogumom, ki je za italijanske filmske razmere skoraj revolucionaren, je Vancini v svojem prvem samostojnem filmu odkrito spregovoril o močnejši najbolj perečem problemu sodobne Italije, o pregodah za zabljenež zločinu fašističnih motogorov, ki dandanes hodijo mimo spomenikov žrtvam fašističnega nasilja kot ugledni in spoštovani meščani. Izredno aktualna snov, jasna idejna opredeljenost in pogumna umetniška poporica

Vladimir Makuc — Vas (1960)

OB ZAPOSLOVANJE DELOVNIH AKCIJ MLADINE LJUBLJANSKEGA OKRAJA

Velik uspeh mladinskih delovnih brigad

Na številnih delovnih akcijah v ljubljanskem okraju je letos med počitnicami delalo 11 mladinskih delovnih brigad, ki so bile vse večkrat udarne in posebno pohvaljene

Stab za delovne akcije pri Okrajnem komiteju LMS v Ljubljani je v letošnjih počitnicah organiziral številne delovne akcije v vsem okraju.

Bralci nam pišejo

Premalo mehaničnih delavnic

TOVARIŠ UREDNIKI!

Na izletu se mi je odlomila leva gonilka pri kolesu. V bližini mehaničnih delavnic, tik pred Ljubljano, sem lepo prosil, naj mi oboje gonilki nadomestijo z novimi. Toda mojster-privatnik me je zavrnil, češ da imajo preveč drugega najemnega dela in da tudi nimajo pri roki novih gonilk.

V mestu sem potem pri dveh mehaničnih poskušal doseči, da bi mi kolo popravili v tednu dni, kajti poleti človek rad kolesari po okolici. Toda šele v mehaničnem servisu v ulici Moše Pijade 18 so mi zagotovili, da bodo kolo popravili v zaprosenem roku.

Vse želje sem lepo po vrsti napisal na papir: zamenjava gonilk, mazanje, sceniranje preveha in zadnje gosa. Po enem tednu sem postal hčerko po kolo. Za popravilo je plačala 1720 dinarjev.

Popoldne, na četrtini počin, pa sem bil neljubo presenečen. Najprej sem ugotovil, da so zračnice prazne, oddušniki pa zanič. Nato sem opazil, da je krmilo zvito ter da prvo zadnje kolo nista prav nič scenirana. Zlasti zadnje kolo se je vrtilo v taki osmici, da se je močno zadevalo ob zavoro. Na vožnji pa je sledilo še hujše presenečenje: sredi prometne ulice mi je odletela desna gonilka.

Drugo jutro sem kolo zapeljal nazaj v mehanični servis zahteval upravnika in se mu pritožil.

»No, nič posebnega, to se pač lahko pripeti!« mi je na vse to odgovoril. Nato pa mi je vsaj objubil, da bodo kolo še istega dne popravili. Toda za to popravilo sem moral spet odšteti 145 dinarjev.

Zakaj vam vse to opisujem, tovariš urednik? Zato ker take neučestnosti doživljajo iz dneva v dan številni kolesarji. Vem pa, da tudi javna kritika ne bo primerno učinkovala, dokler se v mehaničnih delavnicah celo branijo strank. Temeljita rešitev problema bo v tem, da se v občinah krepkeje ločimo razvijanje obrti oziroma v konkretnem primeru razširjanje mreže sodobnih mehaničnih delavnic, ki jih je zdaj spričo čedalje večjega števila kolesarjev, motoristov in avtomobilistov odločno premalo.

Vaš bralec O. K., Ljubljana

V njih je sodelovalo 11 mladinskih delovnih brigad. Na vseh delovnih akcijah se dela blizu koncu, tako da so se zadnje brigade vrnile 1. septembra.

Največji uspeh so dosegle brigade, ki so delale pri melioraciji Horjulskega polja. Tu so brigade delale v dveh izmenah po en mesec. V prvi izmeni so delale: I. LMDB »Majde Silc« (ki je bila trikrat udarna, enkrat posebno pohvaljena in je osvojila prehodno zastavo kot najboljša brigada v okraju), II. LMDB »Toneta Tomšiča« (bila je trikrat udarna, posebno pohvaljena in je osvojila prehodno zastavo za samoupravljanje) izkopal več kot 32.000 kub. m

Prislanjanje koles ob pločnike je zlasti v središču Ljubljane postala že kar navada, ki močno ovira promet, razen tega pa kvari tudi zunanjo podobo mesta. Ob pločnik prislonjeno kolo — dostikrat je še prevrnjeno — ovira nemoteno hojo pešcev, parkiranje motoristov in avtomobilistov, naposled pa še kolesarje same, ki ne morejo priti do stojal za kolesa, ki so postavljena pred nekaterimi trgovinami. Povedati je treba tudi, da je prislanjanje koles ob pločnike prepovedano z odlokom Okrajnega ljudskega odbora v Ljubljani. — Prav zato je Tajništvo za notranje zadeve ljubljanskega okraja začelo včeraj z novo akcijo. Na vsa ob pločnike naložena kolesa bodo pritrili opozorilne letake, na katerih sta napisala: »Kolesarji, to ni prostor za shrambo koles!« in »Oddajte kolesa v kolesarnice«. Na letaku je tudi fotografija ob pločnik naloženih — nekaj pa celo prevrnjenih — koles z napisom: »NEPRAVILNO«, »KAZNIVO« in »NEVARNO«. Akcija bo trajala toliko časa, dokler ne bodo razdelili vseh 10.000 letakov, kolikor so jih natisnili, kar bo trajalo približno teden dni. Pozneje — ko bodo letaki razdeljeni — pa bodo prešli na ostrejšo ukrepe — kazni. Razen tega pa je komunalna uprava Oblo Ljubljana — Centar prevzela nalogo, da bo s trgovinami in podjetji v mestu rešila problem kolesarnic in stojal za kolesa. S. I.)

PRED PRIČETKOM POUKA NA GORIŠKEM

Pomanjkanje prosvetnih delavcev-pereč problem

V kratkem se bodo odprla šolska vrata na goriških solah, kjer se bo pričel pouk 5. septembra. Izjemoma se bo pričel pouk 13. septembra na goriški gimnaziji. Na novem gimnazijskem poslopiju namreč zaključujejo zadnja dela. Slovesna otvoritev nove gimnazije bo 12. septembra, ko bodo vsa de-

la pri kraju. Razen tega so pričeli tik zraven graditi tudi novo osemletko, ki bo končana prihodnjega leta. Obe šoli bo povezoval takolimenovani zvezni trakt, v katerem bodo šolski kabinet, konferenčna dvorana, pisarne in drugi prostori ter mlečna kuhinja. Ti objekti so bili za Novo Gorico, mesto v gradnji, nujno potrebni.

Z gradnjo novih šol, njihovo ureditvijo in opremo, pa problem šolstva v okraju ne bo rešen, če se občinski ljudski odbori ne bodo resno zavzeli tudi za gradnjo ustreznih stanovanj za prosvetne delavce in za njihovo dobro počutje. Ker skrb in prizadevanja za vzgojo domačega učiteljskega kadra ni dovolj razvita, je opaziti, da zadnja leta vse težje pomanjkanje prosvetnih delavcev, katerih bo letos primanjkovalo v okraju kar 216 in to 95 učiteljev in učiteljic, 62 profesorjev, 28 vzgojiteljev, 18 strokovnih učiteljev, 12 predmetnih učiteljev itd. Največje pomanjkanje obstaja v občini Ajdovščina, kjer bi potrebovali za nemoten pouk 55 učnih moči, v Idriji 42, v Novi Gorici 41, v okrajnih zavodih 37 itd.

Od letošnjih absolventov tolminskega učiteljskega, jih bo letos pridobil okraj Gorica le malo. Na razpis pa se jih tudi ni prijavilo zadostno število od drugod. Tako grozi resna nevarnost, da bo 12 nižjeorganiziranih šol v hribovskih predelih Tolminsko-Idrijskega področja in v Brdih ter drugod zaprtih. Nekateri višje organizirane osnovne šole pa bodo

JESENICE

Jeseniški foto-klub slavi letos 35-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti namerava jeseniški foto-klub pripraviti jubilejno razstavo, ki naj bi bila prikaz »varjalne« dela in ljubimih od leve fotografije od prvih začetkov do sedaj. Razstavljeni bodo razen jeseniških amaterjev še neobjavljeni dela fotomaterij iz Zirovnice, Javornika, Bleskega Dobrava, Hruške, Kranjske gore in Rateč.

zemlji in drugega materiala. S tem so zaslužile več kot 8.300.000 dinarjev. Del te vloge bodo porabili za skupni enotedenski izlet na morje, precejšen del ostalih sredstev pa bo šel za gradnjo novega mladinskega doma in za festival srednješolskih brigad.

Na Krčmu so gradile brigade gozdno cesto. Tu sta delali VI. LMDB »Janka Premrla-Vojka«, ki je bila dvakrat udarna in pohvaljena, in IX. LMDB »Iva Lole-Ribarja«, ki je bila trikrat udarna in posebno pohvaljena. Osvojila je tudi prehodno zastavo najboljših brigad v okraju. V brigadah je bilo več kot 200 brigadirjev.

Razen teh brigad so v ljubljanskem okraju delale še: XIX. LMDB »Marjana Klemenca-Andreja«, ki je v Litiji gradila športni park. Bila je udarna in pohvaljena; II. kočevska MDB »Jožeta Seška«, v kateri je bilo 40 brigadirjev, pa je napeljevala kanalizacijo Jasnice-Obhr in bila udarna.

V Ravnah je 74 srednješolcev XVII. LMDB »Mati Belčeve« gradilo športni park. Bili so trikrat udarni in posebno pohvaljeni.

XXVI. MDB »Janeza Kiklaja« iz Vodice je v svojem kraju delala opoko za novi mladinski dom v Sentvidu. Tudi ta brigada je bila dvakrat udarna. (M. Z.)

Centralni delavski svet jeseniške železarnice je letos prevzel pokroviteljstvo nad Metalurško inženjersko in tehnično srednjo šolo ter nad internatom Metalurške inženjerske šole. Na obeh šolah bodo letos uvedli reformirani pouk. Uvedli bodo dveletni študij na Tehnični srednji šoli, ki bo ustrezal dosežkom internatske inženjerske šole, študij na Metalurški inženjerski šoli pa bo med drugim obsegal tudi snov I. do II. letniške Tehnične srednje šole. Možnost šolanja na Tehnični srednji šoli bodo imeli absolventi Metalurške šole in drugih sorodnih

strokovnih šol in študenti jeseniške železarnice ter drugih podjetij in ustanov. Ker je pouk namenjen tudi distim članom kolektiva, ki bodo v času študija polno zaposleni, bo pouk v popoldanskem in večernem urah. Pri Tehnični srednji šoli bodo odprli letos tudi oddelke za odraščanje osnovno izobrazbo, nato pa bodo lahko nadaljevali študij v III. letniku redne šole.

V kranski tovarni bombnih izdelkov »IBI« bodo v prihodnjih letih popolnoma specializirali proizvodnjo. Največ bodo izdelovali gradila in črpalnice. Tiskalnice bodo v prihodnjih letih popolnoma avtomatizirali, še preje pa bodo dokončno uredili predilnico, ki še doslej ne zadošča potrebam tkanice. Medtem ko so v minulem letu v tem podjetju proizvedli 45 milij. m² tkanin, bodo po tej avtomatizaciji povečali proizvodnjo na 7 milij. m², doseženi bruto produkt ena in pol milijona dinarjev letno, pa bodo podvojili.

V tovarni usnja »Rano« v Trzinu, kjer so pred leti začeli z obsežno rekonstrukcijo, že končujejo glavna dela. Ze sedaj so z nekaterimi novimi stroji znatno povečali proizvodnjo, začeli pa so izdelovati tudi kvalitetnejše vrste usnja iz manj kvalitetenih kož. To delajo po posebnem izdelovalnem postopku na ta način, da namočijo usnjavo stran usnja s plastiko maso, ki usnje varuje in mu da lesk. Precej dragoceni sredstev so letos pridobili tudi z racionalnim izkoriščanjem surovin, kar pred rekonstrukcijo ni bilo mogoče. Ze doslej so vrednost proizvodnje precej povečali, za prihodnja leta pa računajo, da se bo od sedanjih 62 milijonov dinarjev povzpela na 150 milijonov dinarjev.

Delovni kolektiv podjetja »Agromotor« iz Sempetra je te dni kupil še dva težka buldožerja za obnovu vinogradov in sadovnjakov. Sedaj razpolagajo že z 15 težkimi in lahkiimi stroji. Največ strojnega parka so letos uporabljali za obnovu Biljskih gričev. Razen tega sodelujejo s 5 buldožerji tudi pri gradnji prekopa Donava-Tisa. Podjetje tudi popravlja kmetijske stroje. Za te

Just Perat

Človek bi mislil, da čistilci čevljev, ki v večjem številu »domujejo« pred ljubljansko železniško postajo, nimajo veliko strank in da je njihov zaslužek vsaj v poletnih mesecih bolj pičel. Vendar kaže naša slika prav nasprotno. Kljub lepemu vremenu se je pred tremi čistilci zbrala kar črna družina z umazanimi čevlji. In čistilci se vesele: veliko blata, veliko prahu — večji zaslužek. Pravi res — denar iz blata in prahu. (Foto: Z. Deniša)

VČERAJ DANES JUTRI v Ljubljani

Strokovna obiska v onkološkem inštitutu

Onkološki inštitut kliničnih bolnišnic v Ljubljani že več kot leto dni raziskuje vplive zmanjšanih odmerkov radiacije na zdravljenje (epidemiološka raziskovanja). Pri tem tesno sodeluje z ameriško ustanovo Sloan-Kettering Institute for Cancer Research v New Yorku. Dosele, oziroma v prvi etapi je ljubljanski inštitut z anketo podrobno raziskal življenje, dole ter osebno in družinsko anamnezo 53 bolnikov z rakom na želodcu in enako število kontrolnih oseb. Ameriški inštitut je organiziral podobne študije v ZDA, na Japonskem, Nizozemskem, v Nemčiji, Islandiji in Kostariki. V okviru sodelovanja obeh znanstvenih ustanov je v zadnjih dneh avgusta prišla v Ljubljano na obisk Miss Helen Ziegler, ki vodi tehnično plat raziskav. Včeraj je odpotovala iz Ljubljane, ko si je v starih dnevih ogledala delo v epidemiološkem in statističnem oddelku Onkološkega inštituta ter obiskala nekatere klinike in bolnišnice. Desetega septembra pa bo prišel na obisk še epidemiološkega oddelka ameriške znanstvene ustanove dr. Ernest Wunder. V Ljubljani bo ostal dva dni. (B. B.)

Vreme

V torek in sredo so na Hidro-meteorološkem zavodu LRS zabeležili najnižje temperature v avgustu. V torek je bilo v Ljubljani 18,3 stopinj Celzija, v sredo 18,5 stopinj Celzija. V sredo je bilo vreme ves dan precej hladno, posebno zvečer od 21. uri, ko so izmerili 14,4 stopinj Celzija. V noči od srede na četrtek je bilo vreme pretežno jasno, ob 7. uri zjutraj pa megleno. Ob istem času je bila temperatura zraka 11,9 stopinj Celzija. Za prihodnje dni je napovedano sorazmerno toplejše vreme. Bistvenih sprememb oziroma poslabšanja vremena pa zaenkrat ni pričakovati. (M. Z.)

Dvojčka v porodnišnici

V sredo se je v Mestni porodnišnici rodilo sedem deklet in štiri dečki. V kliniki za porodništvo in ginekologijo pa dve dekletni in štiri dečki. V kliniki za porodništvo in ginekologijo je poročnica Marija Prigovar iz Srednjega hribovja. Domov rodila dvojčka, dečka in dekletko. (V. S.)

V ponedeljek — spet pouk

Skoraj v vseh solah na območju Ljubljane bo pouk petega septembra, in sicer: v osnovni šoli-Vita Kraigherja za Bežigradom, »Mirna Jarka« v Peričevih ulici, »Boris Kidrič« v Savskem naselju, »Majde Vrhovnikove« v osnovni šoli Prule, »Toneta Tomšiča«, »Frana Levstika« in osnovnih solah na Poljanah in Ledini, »Angele Opekce« v Prežihovih ulicah, »Maksca Percsa«, »Vile Prigarčeve«, Jaršah, Hrušcih, »Frana Rozmarna Staneta«, »Aloja Keta«, »Staneta Kosca«, osnovni šoli v Smarčah, »Vilka Vrhovnikove« v Skarčah in v Učici, »Hinka Smrekarja«, »Zvonka Runka« in v obeh osnovnih solah na Viču, v osnovni šoli v Zgor. ulici. Na se bo pričel pouk šele 13. septembra, ker se je zavleklo prenavljanje centralne kurjave. Petega septembra bo pouk tudi v vseh ljubljanskih gimnazijah, vključno s tistimi v lastnih in vjaskih solah; le v srednji vzgojiteljski in srednji tehnični — elektro stroke, se bo pouk pričel zaradi popravilnih izpitov šele 6. ali 7. septembra. (V. V.)

Vse manj kopalcev

Izredno hladno vreme je bilo vzrok, da je bil v sredo obisk na ljubljanskih kopališčih zelo majhen. Voda v bazenu »Ilirije« je imela 21 stopinj, v bazenu »Sila« 20 stopinj Celzija. Zato ni nič čudnega, da je bilo samo okrog sto kopalcev. Tudi na »Koleziji« je bilo kopalcev le nekaj nad sto, čeprav je bila temperatura vode nekoliko višja kot na »Iliriji« (23 stopinj). V Ljudskem kopališču ob Savi na Jezici v sredo ni bilo kopalcev, pač pa je v campingu bivalo 14 izmuzljivih gostov: 7 Francozov, 3 Nemci ter po dva Avstrijca in Italijana. (M. Z.)

Do včeraj že 62 prijavi

Za nedeljsko tekmovalno amaterskih avtomobilistov, ki bo na avtodromu ob Zaloški cesti, se je do včeraj prijavilo v pisarni avtomobilne sekcije društva Ljudske tehnike v Mostah že 62 avtomobilistov. V tovarni se niso poslane vse prijave. Na tej prireditvi bodo v spretnosti vozniki tekmovali na močedih motoristov in avtomobilistov. Ker so tekmovalni pogoji zelo preprosti, računajo, da se bo prijavilo še več voznikov. Tekmovali pa so tudi tiste, ki se bodo oddali šele v nedeljo, saj bodo sprejemali prijave še uro pred začetkom tekmovalja. (S. I.)

Telovadnica tudi na Jezici

Za občinski praznik bodo 9. septembra odprli novo telovadnico na Jezici. Otoci z osnovne šole na Jezici doslej niso imeli svoje telovadnice in so »gostovali« v telovadnici v Stožicah, polet pa so telovadili na prostem. Telovadnica je bila zelo oddaljena, tako da so otroci iz Saveti in Kleč ter okolških vasi morali hoditi k telovadbi tudi po pol ure. Prav zaradi oddaljenosti je bila telovadnica v Stožicah slabo izkoriščena, zato so jo preuredili v dvorano za kulturne prireditve in kinopredstave, iz prosvetne dvorane »Svobode« na Jezici pa so naredili moderno telovadnico. Preureditvenih del so se lotili že novembra lani, pri delih pa so pomagali tudi člani »Partizana« ter dvigali uteži. Razen telovadnice, »ana«.

Prve lopate za novo šolo

Posebno zadnja leta se v občini tudnik čuti izredno pomanjkanje šolskih prostorov. Delno se bodo zboljšali pogoji šolanja z zgraditvijo nove osnovne šole na Dolenski cesti nasproti strelšča (projektirani in iz. Navinšek), kjer so že pred nekaj leti začeli graditi. Zato je predmet projekta »Grosuplje« začetki pripravljati teren zanj. Celotna gradnja bo stala približno 100 milijonov den. sredstva pa bo občinski ljudski odbor Ljubljane Rudnik. (V. V.)

ZABELEŽENO

HRUŠKE NA TEHARJIH

Na cesti v Teharjih so se srečale znanke.

»Hruške?! Kje pa si jih dobila?« je vzkliknila ena, ko je opazila, da tisti, ki sta prišli nasproti, josta takšno sadje.

»Tam doli (v trgovini).«

»Tudi jaz jih moram kupiti. Koliko pa stanejo?«

»Menda sem plačala 27 din za pol kilograma. Tudi druge stvari sem kupila —

»Oh, da jih le enkrat dobi!« Odhitela je. Menda se je bala, da jih bo prehitro zmanjkalo.

Ali ni čudno, da v Teharjih ni mogoče dobiti sadja oziroma

ma hrušk. Kraj je v precej sadjarskem področju. Vsi prebivalci pa le nimajo lastnih sadovnjakov z različnimi vrstami sadja, ker je precej delavskih družin. Potrošnikom brez sadovnjakov bi ga bilo treba nekje prodajati. Če ga ne prodajajo redno sami proizvajalci, bi ga naj trgovina. Če ne more dobiti dovolj sadja ustreznih vrst v okolici, si ga gotovo lahko preskrbi v nekaj kilometrov oddaljenem Celju. Mestne tržnice so namreč dobro založene z zgodnjim sadjem. Zakaj morajo potrošniki iz okolice ponj v mesto ali ostati brez njega?

TEŽKI IZPITI

Vrsta odličnih atletov in atletinj je morala prepuštili najboljša mesta tistim, ki so zmogli vso pezo fizičnega in duševnega napora ob odličnih — jugoslovanski tekmovalci so tudi včeraj v hudi konkurenci omagali

RIM, 1. sept. (Po telefonu). Začetek atletskega sporeda, s katerim so se letošnje olimpijske igre nagnile v zaključno polovico, je že pokazal, da bodo boji v tej športni vrsti, ki ji ne pravijo zaman »kraljice športov«, nadvse razgriženi in bržkone najbolj dramatični. Ne samo po prijavah, marveč tudi po konkurenci atletski spored prekaša vse druge. Presečenj in bilo nikjer toliko kakor prav na tekaških in skakaljskih, pa čeprav so tekme šele stale.

Kdo bi si bil mislil na pri mer, da si takšni odlični tekaši na 5000 m. ki so tudi letos z doseženimi rezultati opozarjali nase, kot Anglež Gordon Pirie, letiči Avstralec Lawrence, ameriški čudežnik deček Beatty, Poljak Johman, Čehoslovak

pač zmogli to težko breme — odličnega trenutka.

Odlična za uspeh na teh igrah torej niti ni samo fizična pripravljenost, marveč tudi duševno razpoloženje. Tisti, ki teh dveh elementov ne bodo znali združiti, ne bodo uspeli, pa čeprav jih njihovi rezultati na papirju uvrščajo med najboljše na svetu.

Podoben primerov je bilo še doslej na pretek. Ne le v teku na 5000 m. Na 800 m sta bila na primer izločena Poljak Komaski in irski tekač Delaney, ki je bil v Melbournu prvak na 1500 m. V skokih v daljino za ženske pa se Angležinja

Blignaj ni plaštrala v finale, čeprav je v predtekovanju dosegla s 633 cm najdaljši skok. V zaključnem tekmovalstvu ni bila zadosti zbrana. Dva prestopa sta ji vzela ves pogum in pri tretjem skoku, ko je skušala skočiti čim zanesljivejšje, je bila prekratka.

V polfinalu teka na 80 metrov z ovirami za ženske sta bili izločeni kar dve svetovni rekorderki: Avstralka Thrower in Nemka Kopp, ki sta uradno z rezultatom 10,6 svetovni rekorderki.

Nič bolj ni bilo tudi v nadaljnjem sporedu, ko se je na primer od vseh treh nemških

metalk kopja uvrstila v finalni del tekmovalstva samo ena in to je bila v kvalifikacijskih skokih v višino izločen marsikateri tekmovalci, ki je sicer zlahka premagal dva metra.

Evgen Bergant

Srebrna kolajna za Jugoslovana

Rim, 1. septembra. Sinoči si je naš rokoborec Branko Martinović osvojil drugo mesto in srebrno kolajno v lahki kategoriji, moral pa bi bil prejeti zlato, če ne bi bil Bolgar Stojanov namerno prepuštil zmago sovjetskemu rokoborcu Koridzeju. V zadnji minuti tega srečanja je Stojanov tako rekoč tuširal samega sebe. Takšen razplet borbe je oškodoval Martinovića, ki je bil prvi favorit za »zlato« v tej kategoriji. Zaradi tega so sodniki diskvalificirali Koridzeja in Stojanova, toda oba sta ostala skoraj 15 minut po končani »borbi« v ringu in ga nista hotela zapustiti, dokler ne bi proglasila zmagovalca.

Ta primer je obravnaval izvršni odbor mednarodne rokoborske federacije, ki pa se je odločil za polovično rešitev: Koridzeju je prisodil zmago po točkah, Stojanov pa je diskvalificiral. Ta odločitev je navrgla Martinovića dopolnilno borbo s Koridzejem, ki naj bi odločila, komu naj pripade zlata medalja. Zmagal je po točkah Koridze, ki je imel znatno prednost v parterju, medtem ko je ostal del dvojbo potekal v enakovrednem boju. Tako si je Koridze pridobil zlato, Martinović pa srebrno odlikovanje.

John Thomas — svetovni rekorder je včeraj osvojil samo bronasto medaljo

ŠTEJEMO KOLAJNE...

SZ	9	3	8	20
ZDA	4	7	5	16
Avstralija	4	10	2	16
Nemčija	3	10	2	15
Madžarska	3	5	2	10
Italija	5	2	1	8
Turčija	3	1	0	4
Belgija	1	1	1	3
Bolgarija	1	1	1	3
V. Britanija	1	0	2	3
Svedska	1	0	2	3
Poljska	0	1	2	3
Danska	1	0	1	2
Japonska	0	2	0	2
Belgija	0	1	1	2
Nizozemska	0	1	1	2
ZAR	0	1	0	1
JUGOSLAVIJA	0	1	0	1
Brazila	0	0	1	1
ČSSR	0	0	1	1
Francija	0	0	1	1
Iran	0	0	1	1
Mehika	0	0	1	1

ARMIN HARY

one 12,0 pred Francozinjo Capdeville z 12,0. Angležinjo Smart iz Amerikanskega Hudsona 12,2. Sikovec je pustila za seboj Goodenova (Panama) in Leningtonovo (Kanada).

Olimpijska zmagovalka na 100 in 200 m je Melbourn Avstralka Cuthbert se ni kvalificirala v polfinale, ker je bila v svoji skupini četrtja z 12,0.

Majtan ni preskočil 2 m

V skoku v višino naš atlet Majtan ni preskočil znamke 2 m in se tako ni uvrstil med 17 finalistov, ki so opravili s to višino. Tudi Porter (Avstral.), srebrna medalja iz Melbournu ni prišel do finala. Tudi evropskemu rekorderju Broumelle ni šlo gladko, marveč mu je šele v drugem poskusu uspelo. Tudi zlata medalja iz Melbournu — Američan Dumas je šele z drugim skokom dosegel normo.

Popoldne je bilo finalno tekmovalje v metu diska za ženske v

Sikovčeva in Hafner izločena

RIM, 1. septembra. Drugi dan atletskih tekmovalj na olimpijskih igrah je startala v kvalifikacijskih tekmovaljih tudi naša državna prvakinja na 100 m Olga Sikovec. V prvem izločilnem tekmovalju pred 15.000 gledalci je prispevala v svoji skupini tretja s časom 12,1 za tekmo (SZ) 11,7 in Mathewsovo (Avstral.) 12,0. Popoldne je Sikovec v četrtfinalu izpadla, ker je prispevala v svoji skupini na cilj peto in se tako ni plaštrala v polfinalu. V njeni skupini je zmagala Italijanka Le-

skoku v višino za moške ter polfinalu in finalu teka na 100 m za moške.

Hafner je v kvalifikacijskem teku prispeval na cilj šest in se tako ni uvrstil v finale. Izpadel je tudi favorit Chromich (Polj.), ki je bil osmi, za Hafnerjem.

POLFINALE NA 100 m ZA MOŠKE

V polfinalu so se vrstili tekmovalci: I. skupina: Radford (VB) 10,7, Figueroa (Kuba) 10,4, Wood (ZDA) 10,5, Folk (Poljska) 10,5, II. skupina: Hary (Nemč.) 10,2, Siner (ZDA) 10,4, Norton (ZDA) 10,4, Es-

FINALISTI ZA TEK NA 5000 m

Po polfinalnih tekih na 5000 m so se za današnji finale plaštrali trije najboljši iz vsake skupine. Finalisti so: Grodotzki (Nemč.) 14:01,2, Conti (It.) 14:01,5, Nandika (Kenija) 14:06,0, Flobach (Nemč.) 14:08,4, Iharos (Madž.) 14:08,6, Artinjak (SZ) 14:09,4, Janke (Nemč.) 14:04,4, Bernar (Franc.) 14:04,6, Thomas (Avstral.) 14:06,2, Power (Avstral.) 14:03,2, Halberg (N. Zel.) 14:03,8, Zimny (Polj.) 14:04,7.

Gordon Pirie se ni uvrstil v finale, ker je bil v tretji skupini osmi. Poljak Krzyszkowski, ki je veljal za favorita, ni startal v polfinalu.

Dvojec brez krmarja v polfinalu

Rim, 1. septembra. V današnjih repesajih med veslači na Albanskem jezeru se je naš dvojec brez krmarja v postavi Cupin-Ivanković kvalificiral za polfinale, ker je v svoji skupini prispeval na cilj drugi.

Tekmovali so v štirih skupinah. Iz prve sta se uvrstila v polfinale čolna Avstralije in Argentine, iz tretje ZDA in Danske in iz četrte Jugoslavije in Švice. V polfinalu bodo veslali še neposredni zmagovalci iz prvega tekmovalja, in sicer čolni Italije, Nemčije, SZ in Finske.

tovas (Venezuela) 10,5. Prva trojica iz vsake skupine pojde v finale. Svetovni rekorder Jerome (Kanada) pa je v prvi polfinalni skupini med tekmo odstopil, ker se mu je baje nategnila mišica.

V METANJU KOPJA —

— ZLATA ZA OZOLINO

V metanju kopja se je uvrstilo v tekmovalje 13 tekmovalk, ki so v kvalifikacijah izpolnile normo 48 m. V finalu, ki je bilo popoldne, je zmagala Ozolina (SZ), ki je z metom 55,98 m hkrati dosegla nov olimpijski rekord. Srebrno medaljo je osvojila Dana Zatopek (ČSR) 53,78, bronasto pa Kaledene (SZ) 53,45. Tudi svetovni rekorder ima v tej disciplini Ozolina z rezultatom 59,55 m, olimpijskega pa je imela Jaunseme (SZ) s 53,86 m.

IZ ZA JUGOSLOVANSKIH KULIS

Veselje v našem taboru

Jugoslavija se je s srebrno kolajno za Martinovića uvrstila med 23 držav, ki so že med odlikovanimi

Rim, 1. septembra (Po telefonu). Prva kolajna, ki so jo jugoslovanski športniki osvojili na letošnjih olimpijskih igrah, je v našem taboru seveda vzbudila veliko veselje. To je razumljivo, kajti še nikdar prej konkurenca v teh igrah ni bila tako huda kakor prav letos in zato so uspehi športnikov toliko pomembnejši. Srebrna kolajna rokoborca Martinovića v lahki kategoriji je priznanje ne le zanj in jugoslovanski rokoborski sport, ampak za vso našo telesno kulturo, saj je Jugoslavija med 86 udeleženiimi državami v Rimu za zdaj med tisto trindvajsetorico, ki ji je že uspelo osvojiti vsaj eno kolajno.

Rokoborec Branka Martinovića, ki je pozno sinoči se tekmoval in osvojil pri razglašitvi zmagovalcev ter je

danes dobil za nagrado »dovolenje za obisk mesta«, smo našli v olimpijski vasi šele okrog 14.30 ure. Tedaj smo ga naprosili za poseben intervju za bralce »Delta«.

»Čeprav sem izredno zadovoljen z drugim mestom, mi je zdaj vendar žal, ker vidim, da bi bil morda lahko postal tudi prvak. Tekme v lahki kategoriji so bile ves čas zelo napete; z dvema zmaganima in neodločenim rezultatom

sem do četrtega kola napravil le tri slabe točke. V naslednjem kolu sem bil prost in so ogoščki tekli tako, da bi bil prvi, če ne bi bilo razsodišče spremeniło prvotne odločitve o diskvalifikaciji Rusa Koridzeja. Temu se je bolgarski nasprotnik v medsebojnem dvoboju kar vlegel na hrbet in storil, kar ni bilo potrebno. Tudi duševno nisem bil pripravljen na tekmovalje.

Toda naj bo že kakor koli, tudi srebrna kolajna je lepo priznanje in mislim, da bodo z mano zadovoljni vsi prijatelji jugoslovanskega športa. Priznanje me tembolj veseli, ker je ta kolajna tudi nagrada za ves trud, ki sem ga vložil v trening v minulih letih, zlasti pa v zadnjem času, ko smo se za olimpijske igre pripravljali v Košutjaku pri Beogradu in v Makovski. —eb

(Rim). Stojkov (Bolg.); lahka: Koridze (SZ), Martinović (Jug.), Frey (Sv.); svetovni rekorder: Bojark (Turč.), Maritsch (Nemčija), Schiemeyer (Franc.), Jugoslovani Horvat je osvojil peto mesto; srednja: Bobrev (Bolg.), Metz (Nemčija), Taraner (Rom.); polteška: Kis (Turč.), Bembalov (Bolg.), Kartozia (ZAR); teška: (še ni zaključena).

Boksar Sretenović v četrtfinalu

RIM, 1. sept. Sinoči je jugoslovanski boksar teške kategorije Obrad Sretenović v osmiški finalu po točkah premagal Argentineca Corlettija. S to zmago se je Sretenović uvrstil med osem najboljših boksarjev v tej kategoriji. V četrtfinalu bo imel Sretenović za nasprotnika zelo dobrega Beckerja (Južna Afrika).

V boju s Corlettijem je bil Sretenović boljši v prvih dveh kolutih, tretje kolo pa je poteklo enakovredno za oba. Jugoslovani je prejel v tem kolu nekaj silovitih udarcev, toda tudi sam je nekajkrat dobro merjeno zadell Corlettija. Zaradi prednosti v prvih dveh kolutih je Sretenović zmagal zaslužen.

KOSARKA

ZDA : JUGOSLAVIJA 104:42

SZ : Urugvaj 89:53

NOGOMET

Danska : Tunis 3:1 (2:0)

Madžarska : Francija 7:0 (3:0)

LIKI DNEVA

NAS VELIKI BRANKO

Je prvi Jugoslovani, ki je na XVII. olimpijskih igrah osvojil kolajno. Rojen 1. 1937 v Beogradu, je tretje leto tam študira na pravni fakulteti. Z rokoborbo se je začel ukvarjati 1. 1948 pri beograjskem Železničarju, katerega član je še zmeraj. Martinovića trenira Miša Lečić. Branko ima brata Jovana in Zarka, s katerima je skupaj začel trenirati rokoborbo. Še kot mladinec je bil Martinović štirikrat državni prvak. Sedaj je stalni član državne reprezentance. Osvajal je prva mesta na mednarodnih turnirjih, na Sredozemskih igrah v Bajrutu pa je osvojil srebrno medaljo.

BILL NIEDER

Je prvi atlet, ki se mu je posrečilo sniti kroglo nad 20 metrov. Njegov svetovni rekord meri 26,96 metra. Spominimo se še, da si je Nieder pridobil višjo v ameriško olimpijsko reprezentanco, kajti zaradi poškodbe ni mogel več dosežati rekordnih daljav, skratka njegovi domači tekmeči O'Brien, olimpijski zmagovalci iz Melbournu in tokrat srebrna medalja ter Long so bili ob kvalifikacijskih tekmovaljih boljši od njega.

Nieder se je rodil 1. 1933 v New Yorku. Leta 1950 je bil prvak v svetovni konkurenci. Sedaj je star 26 let, tehta pa 105 kg. Preden si je poskušoval koteno, ki ga je osvojil.

daj ne more upogibati, je namreč igral rugby. Za ta šport je bil izgubljen, atletika pa je pridobila z njim. Nieder — ki je sedaj čopornik ameriške armade, pridružen pa je domokratski športni solo — se namerava po olimpijskih igrah posvetiti boksu.

ARMIN HARY

s časom 10,2, ki je tudi nov olimpijski rekord, je osvojil zlato medaljo z teku na 100 m. Hary, rojen leta 1937, visok 182 cm in tehta 75 kg, je trgovski nametstvenec v Frankfurtu. To je prvi človek, ki je pretekli 100 m v 10,2 sekundah. Zlato odličje je njegov start in prvih 40 metrov teka. Eno leto se je Hary šolal v koledžu San Jose v Ameriki, iz katerega je tudi iskal kot izviran tekač.

Skok v višino

1. Savladič (ZSSR) 2,16 m
2. Brunel (ZSSR) 2,16 m
3. Thomas (ZDA) 2,14 m

Rim, 1. sept. Danes dopoldne so bila polfinalna tekmovalja na 200 m metuljček. V finalu so se uvrstili Troy 2:15,5 — nov olimpijski rekord — Gillanders (oba ZDA), Kuzmin (SZ), Dennerstein (Avstral.), Izumi (Jap.), Hayes (Avstral.), Jošimuda (Jap.) in Berry (Avstral.).

OLIMPIJSKI DAN NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

Med šampioni od prej

RIM, 1. septembra (Po telefonu). Vsih dan se na olimpijskih igrah več vrsta novih olimpijskih prvakov. Ponosno stoji na odru zmagovalcev in sprejemajo kolajne, ki so si jih zares zaslužili. Na drogove dvigajo zastave treh najuspešnejših tekmovalcev, zmagovalcu pa zaigrajo himno njegove države. To so nedvomno trenutki, ki ostajajo usakumar — tako tekmovalcem kakor tudi gledalcem — v nezbrisnem spominu.

Seveda pa so tudi med šampioni, torej takimi, ki so se tukaj ozaljšali z medaljo, taki, ki zaslužijo še posebno pozornost. V mislih imamo športnike, ki so jim taki veliki uspehi ni po srečali prvika. Tako torej, ki so v Rimu ubranili sloves s prejšnjih olimpijskih iger.

Preden naštejemo nekatere izmed njih in višje, ki so jih zastupili, bi poudarili, kolikšen je njihov uspeh. Mnogi odlični športniki nimajo živce ali sreče, da bi postali olimpijski zmagovalci, se pravi, da bi bili torej v odličnem trenutku v taki formi, da bi se mogli po najvišji športni lavi. Ki so pa tudi drugi, ki so kos zmaji se v pravem razpoloženju prav v najodličnejšem trenutku in te si je vredno slediti prav posebej.

Po vsem svetu si plavalke prizadevajo, da bi bile hitrejši na klasični progi 100 me-

trov prosto, na daljini torej, kjer je lahko še najmanjša napaka usodna in se ne da več popraviti. Avstralka Fraser pa je v tej disciplini le zmagala v Melbournu in tudi v Rimu.

SEM IN TJA PO TLAHU

Olimpijska policija je aretirala človeka, ki je v različnih državah in drugih kriminalcev, ki so prišli od vseh strani v Rim, da bi opravljali »posel« v olimpijski gneči. Mnoge bodo izpustili po končanih igrah, ker so jih zapili z izgovorom, da so osumljeni. Toda da policija je padla v roke tudi »večja riba«, in sicer Sirilec Mohamed Kamei Salem, star znanec iz Interpola. Aretiral so ga v trenutku, ko je bil z roko v žepu nekake indijskega turista. Zraven njega so aretirali še znanega palestinskega postopaka Šermalasa, kakor tudi dva Španca prav tedaj, ko so vdrali v neko vilo v okolici Rima.

Poljski dolgoproglaš Krzyszkowski je zelo nezadovoljen z razporeditvijo tekov na 3000 m ovire, na 5000 in 10.000 m. »Organizatorji«, pravi poljski atlet, »niso pomislili, kako usopno je teči na dolgih progah v veliki vročini, zlasti če so na kupu. Ali ne bi mogli tudi mi teči ponoči in ne popoldne.« Flavalec, ki so manj prizadeli, ker tekmujejo v vodi lahko tekmujejo ponoči, atleti (trazen maratona) pa ne. Krzyszkowski ni startal v teku na 5000 m in pojde samo na 3000 m z ovirami in 10.000 m.

Med obiskovalci olimpijskih iger v Rimu je tudi slovit atlet izredne voje Jesse Owens. Po njegovem mnenju je skakalec Thomas (2,22 m) najprilnejši in najbolj simpatičen »crkavac«, ki ga je sre-

prav tako sta ubranila sloves njena rojaka Theile na 100 m prsno in Rose na 400 m prosto. Vnovič sta bila po štirih letih v zadnjem trenutku brez konkurence, čeprav je v vodi

Tudi v atletiki so že prvi dan nastopili taki — na olimpijske igre — na rimskem stadionu. Med vsemi je treba nedvomno med prvimi omeniti ameriškega metalca kroglo O'Briena, ki je bil olimpijski prvak v Helsinkih (1952) in v Melbournu (1956), včeraj pa je na rimskem stadionu pobral še srebrno kolajno. Čeprav njegov nastop sicer ni bil posebno prikupen (vse preveč »vazena« je bil videti, miril je ljudi okrog metalne kroglo, kadar je bil on na vrsti, prepovedoval reporterjem snemanje njegove mete in podobno), toda pred njim kot športnikom se je treba vendar odkriti. Enako vredno se bori in premagoval kar naprej nove in nove metalce, ki so si zastavili cilj, da bi ga pustili za seboj, je res nekaj izrednega. Zanimivo je še, da sta Nieder, novi olimpijski prvak in rekorder v metu krogle, ter njegov rojak Long pri osvojevanju neposredno pred tekmo zlahka premagovala 19-metrosko mejo (O'Brien tega ni zmogel), na tekmi sami pa se je Niederju šele s petim metom posrečilo spraviti O'Briena na kolena, ki je do tedaj vodil z 19,1 m. Vse to prica o izjemnih virih tega atletu, ki je torej, čeprav objektivno slabši, znova spravi vse svetovne metalce z Niederjem vred na rob poraza.

Človek se res ne more natruditi vztrajnosti in prizadevnosti českoslovaške metalke kopja Zatopekove, žene slovičitega tekača, ki letos že tretjič sodeluje na olimpijskih igrah. Dopoldne smo jo sledili, kako je mladostno sveža zlahka dosegla kvalifikacijo za finale in si s tem odprla pot k ponovnemu merjenju za najvišji meta.

KOROBORCI DEMANTIRAJ

Trener sovjetske atletske reprezentance Korobkov je zanikal vesti, po katerih Kuznjecov ne bi tekmoval v desetorboju z Johnom. Kuznjecov je bil svoj čas poklobovan, toda sedaj je že zdrav, je izjavil Korobkov.

EVGEN BERGANT

SPORED

PETEK, 2. SEPTEMBER

Atletika: dopoldne: skok v daljino kvalif. (7,40 m), krogla ženske kv. (14,50), 200 m moški predt., kladivo kvalif. (60 metrov), popoldne: glej televizijski prenos. Po teku na 5.000 m še boja na 20 km.

Veslanje: dopoldne polfinalne četvercev s krmarjem, dvojki brez krmarja in skiffov. Popoldne: polfinalne dvojcev s krmarjem, četvercev brez dvojke scullov in osmercev.

Plavanje: dopoldne 4x100 ženske, 1.500 prosto moški (boje), skoki s stolpa moški finale, zvečer: 200 m metuljček moški finale, 4x100 m prosto ženske — finale, 1.500 m (tudi izločilno).

Waterpolo: Jugoslavija : Madžarska

Rokoborba, boks, hokej, sabljanje.

TELEVIZIJSKI PRENOS

14.53 Filmski pregled — reporter iz Rima Milan Kovacević.

15.00 Atletika: finale na 100 metrov za ženske. Finale v skoku v daljino za moške. Četrtfinale v teku na 200 m za moške. Finale v teku na 400 m z ovirami za moške — start. Finale v metu krogle za ženske. Finale v teku na 800 m za moške. Finale v teku na 5000 m za moške.

15.50 Filmski pregled — Komentar Hrvoje Macanović. 15.00 Kolarka: ČSR — Italija.

PRED IZLOČILNIM TURNIRJEM OSMORICE ZA ŠAHOVSKO OLIMPIADO V LEIPZIGU

Velika čast toda...

Sekretariat Šahovske zveze Jugoslavije je določil v našo ekipo na šahovski olimpiadi v Leipzigu (oktobra in novembra) vele mojstre Gilgorič, Matanovič in Ivkova ter mednarodnega mojstra Bertoka, vsem ko je mestu obeh rezervnih igralcev prepustil v odločitvi izbirnemu turnirju osmorice, ki se je po sklepu začel za danes v Beogradu. Na tem izločilnem turnirju naj bi igrali: mednarodni mojstri Djurašević, inž. Fuderer, dr. Nedeljković in Udovčić ter mojstri Damjanović, Parma, Sokolov in Vukčević. Kolikor bi kdo udeležbo na izbirnem turnirju odpovedal (baje bo to storil inž. Fuderer), bi kot prvi vskočil Milić in kot drugi Karaklajić, oba mednarodna mojstra. Kapetan in vodja olimpijske ekipe pa bo vele mojster dr. Trifunović.

Misel o izbirnem turnirju pred olimpiado ni nova. Tako je bilo tudi pred Dubrovnikom leta 1950, ko je v Novem Sadu zmagal Rabar in pozneje, zaradi vigranosti, dosegel na četrti deski zelo dober rezultat. S te plati obnovitvi te zamisli nikakor ni mogoče ugovarjati, tem bolj, ker so s sestavo ekipe, se bolj pa s formo nekaterih njenih članov, težave. Kako v tej situaciji izbirati kandidate za predolimpijski turnir? Djurašević, inž. Fuderer in dr. Nedeljković so bili že od prej na pol v olimpijski vrsti, Udovčić je letošnji prvak Hrvatske, Sokolov pa Srbije. Damjanović je zadnjič čas nekajkrat potrdil, da je treba z njim resno računati, Parma pa je po vrh trikratne zmage na državnih mladinskih prvenstvih proslavil kot član mlade državne reprezentance na nastopih v Bukarešti in Monte Carlu, Vukčević pa je bil odlična druga deska na študentski olimpiadi v Leningradu.

Prav je, da se v SZJ odločijo dati prednost tudi mladim silam, vendar tudi Parmu kot daleč najmlajšemu in po

splošnih ocenah zelo nadarjenemu mlademu mojstru. Toda nedosledni so bili prisrednji, internacionalni gardi. Milić je na prvenstvu v Srbiji pristal zelo nizko, pa je vseeno prva rezerva za izbirni olimpijski turnir, vtem ko mora Karaklajić, ki se je na istem turnirju uvrstil v XVI. šampionat FLRJ, čakati na odločitev dveh, če naj bi igral. Rabar (drugi na prvenstvu LRH) odhaja po sklepu SZJ na turnir v Marijanske Laze, čeprav je bilo že ponovno zapisano, da bi se zasebni nastopi morali po vsej sili podrežati uradnim tekmovanjem za jugoslovanske barve, bodisi ekipnim ali pa posamičnim. Puca pa sploh ni v spisku, dasi je neposreden udeleženec prihodnjega državnega prvenstva in vrh vsega še polovičen zmagovalac zelo močnega mednarodnega turnirja v Sarajevu. Mar je tega krivka Moskva? Morda, vendar ne zaradi neuspeha (s svežim večjim ali manjšim spodrsiljem se lahko "pohvali" se marsikateri izmed imenovanih), marveč, kakor je bilo slišati, zaradi še zmeraj neurejenih moskovskih obveznosti do Beo-

grada. Če je to res, tedaj je vsaka druga pot, ne izvirne disciplinske, pravilneje kakor da se sediti po taki posredni in kajpak krivični kazni.

Za Parma je prav gotovo velika čast, da so ga povabili na izbirni olimpijski turnir. Njegov izredno hitri vzpon ni ostal neopažen. Uspehi so taki, da ga postavljajo celo ob bok Matanoviču, Ivkovi in ostalim našim odličnim mladim šahistom, ko so bili v njegovih letih. Najbrž ni prijatelja šaha v Sloveniji, ki ne bi bil tega vesel. Toda ob Brunovem šahovskem polletu nazvor se poraja pravljal drugo vprašanje, najmanj tako pomembno kot

Kolesarji v spomin Janeza Peternele

Kolesarska zveza Slovenije bo tudi letos (v nedeljo) pridelila v Skofji Loki dirko v spomin nekdanjega kolesarja Janeza Peternele, ki je padel v NOB. Proga bo to pot potekala takole: Skofja Loka-Poljane-Gorenja vas-Hotavlje in nazaj (48 km) - za turiste, za vrhunske mladince pa je podaljšana od Hotavlj do Cerkevca in nazaj v skupni dolžini 72 km. Start in cilj bosta na Glavnem trgu v Skofji Loki. Mladinci bodo odpravili ob 8.30, pol ure za njim pa še turistični dirkači.

London - Enadvojsetletni naturalizirani Kanadčan Jensen je dosegel nov rekord pri plavanju čez kanal La Manche. Za to progo je porabil 10 ur in 23 minut.

JAPONSKI TELOVADCI V LJUBLJANI

V torek, 13. t. m. bomo v Ljubljani doživeli telovadno predstavo, kakršne še ni bilo pri nas. Na Gospodarskem razstavišču bodo namreč nastopili japonski telovadci, ki so neposredno po nastopu na olimpiadi. Lanski prodorni uspeh mednarodnega srečanja je namreč pokazal

njegov nadaljnji šahovski razvoj. To je šola. Fant stopa v novem šolskem letu v IV. razred gimnazije in bo junija 1961 moral pred maturitetno komisijo. Ni treba dvomiti, da je zrelostni izpit naloga, ki jo mora opraviti, pa čeprav za ceno rahlega odloga v šahu. Njegov talent bo namreč imel še potem dovolj priložnosti za uveljavitev na vrhu. Saj je star šele 19 let, matura pa je samo ena.

Pripis: Fuderer, Nedeljković in Parma so odpovedali, tako da bosta igrala Milić in Karaklajić.

Zdravko Vošpernik in Janez Stupica sta z 8,5 točke (13 možnih) osvojila letošnje šahovsko prvenstvo Slovenije.

V nedeljo avto-moto dirke v Novi Gorici

V Novi Gorici bodo v nedeljo 4. t. m. tradicionalne metodistične avtomobilistične hitrostne dirke za republiško prvenstvo, za mednarodno udeležbo. Računajo na tekmovalce iz Trsta, Gorice in Vidma. Dirke prireja Avtomoto društvo Nova Gorica po predpisih mednarodnega športnega pravilnika. Tudi letos bodo krožne hitrostne dirke po ulicah Nove Gorice na 4.700 metrov dolgi progi. Ki sodi med najlepše v Sloveniji. Za prireditve je veliko zanimanje, saj se je prijavilo že več kot 50 tekmovalcev. Med drugim se je prijavilo rekordno število dirkačev z motorji težje kategorije in s petkolicami.

Prvenstvo mladih kotalkarjev

Zveza za drsanje in kotalkanje Slovenije prireja I. mladinsko prvenstvo Slovenije v kotalkanju za memorial inž. Stanka Bloudka. Začetek bo jutri ob 15. uri (obvezni hki), v nedeljo ob 9. uri pa bo prosti dan. Prireditve bo na kotalkališču v Tivoliju.

Zdravko Vošpernik in Janez Stupica sta z 8,5 točke (13 možnih) osvojila letošnje šahovsko prvenstvo Slovenije.

Tovarna mesnih izdelkov Ljubljana

Mesarska cesta št. 1.

sprejme

za svoje samopostrežne trgovine

DVE BLAGAJNIČARKI

Delovni čas je nedeljen, mesečni dohodek 16.000 dinarjev in premija.

Pogoji: kvalificirani trgovski pomočniki s prakso v vođenju blagajne. Osebnostne podatke sprejmemo na Upravi podjetja. 7856

Srednja Kmetijska šola v Mariboru

razpisuje

2 prosti delovni mesti

1. predavatelja za vino-građništvo; pogoj: inženir agronomije;
2. predavatelja za sadjarstvo; pogoj: inženir agronomije.

Reflektanti imajo možnost dobiti stanovanje. 7882

OBVESTILO CEBELARIEM

V zadnji tretjini avgusta je izdatne medli gozd na Jelovici (Rovtarska, Radovna), na Rakitni, Lovrencu na Pohorju. Opazovalni panji so nabirali dnevno do 1 kg. Medli čone je bil najvišje 2 Bočne, selabice ob Dravi in Kolovca pri Radomlju. Hoja je nehal mediti v šlinhah pri Rakeku, Podkrajcu, Predgradu.

OPOROČILO SADRJARJEM

Opazujemo sadjarje, da se je letos močno razmnožil ameriški kapar povsod, kjer sadno drevo ni bilo pravčasno škropljeno. Sedaj se je pojavil drugi zarod drobnih rumenih ličink ameriškega kaparja, ki pa jih s škropljenjem lahko uničimo. Zaradi tega priporočamo sadjarjem, da sedaj še enkrat škroplijo proti kaparju. Za škropljenje uporabimo 0,4% PAN-TAKAN-S 25 ali DIAZINON ali 0,1% PARATHION. Za preprečevanje poznega škrlupa navedenim sredstvom dodamo 0,3% DITHANA ali ORTHOCIDA.

Kmetijski inštitut Slovenije

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

DANE KAUCIČ

se zahvaljujem vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala vsem darovalcem cvetja, govornikom, domačemu in postojnskem pevskemu zboru, vsem udeležencem ZTP Ljubljana in Postojne, borovniškim prostovolnim delavcem, vaškim fantom in dekletom in vsem tistim, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje.

Iskrena zahvala tudi zdravstvenemu in strelnemu osebju bolnišnice DSZ Ljubljana, dr. Ambroziču iz Postojne in sestri Betki, ki so ji v zadnjih mesecih lajšali trpljenje.

Razdrto, 29. avgusta 1960.

Kantičevi

ZAHVALA

Ob težki izgubi našega ljubljenega moža, očeta, sina, brata, strica in svaka

IVANA KOVACA

se najpriredneje zahvaljujem vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam ustno in pisмено izrazili sožalje.

Posebno zahvala smo dolžni kolektivni, sindikalni organizaciji in organizaciji ZK, ki je darovala pevskemu društvu, najbližjim sodelavcem podjetja Ljubljana-transport, ter organizaciji ZB terena Sercejevo. Hkrati se iskreno zahvaljujem govornikom za poslovalne besede, godbi, pevcem za ganljivo petje in sostanovalcem za izkazano pomoč ter sploh vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin in sočustvovali z nami ob tej nenadomestljivi izgubi.

Zalujoci: žena Angela, hčerka Magda, sin Janez, mama, brat, sestra ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, 1. septembra 1960.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega draga

ANTON JERANKO

Pogreb draga pokojnika bo v petek, 2. septembra 1960 ob 16. uri izpred cerkve v Dravljah. Do pogreba leži na Zahali v Petrovi mrl. vežici.

Zalujoci: žena Marija in ostalo sorodstvo. Ljubljana, 1. septembra 1960.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi mojega nenadomestljivega moža

NERNEJA AJDIŠKA

se iskreno zahvaljujem vsem zdravnikom in bolniškim sestram Trboveljske bolnišnice, posebno dr. Kržišniku, ki mi je lajšal zadnje trenutke življenja, prav tako tudi dr. Južnič, ki ga je obiskovala tri zdravila na domu.

Vsem prijateljem, znancem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje. Delavski godbi, Zarji in društvu upokojencev, iskrena hvala.

Zalujoca žena

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega draga

ANDREJA POTRATA

STUDENTA

Izrekamo prisrčno zahvalo GRS iz Ljubljane, Celja, Kamnika, Maribora, ki so vložili mnogo truda in poštovanosti pri iskanju trupla našega draga Andreja. Nadalje izrekamo zahvalo prof. Ortu, vsem organizacijam, pevskemu zboru, godbi na pihala, vsem ganljivim besedam govornikov. Zahvaljujemo se tudi njegovim sošolcem, prijateljem, znancem, sorodnikom in sosedom, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti. Vsem darovalcem vencev in cvetja s katerimi so zasuli grob našega Andreja, prav tako skrena hvala.

Družina Potrata

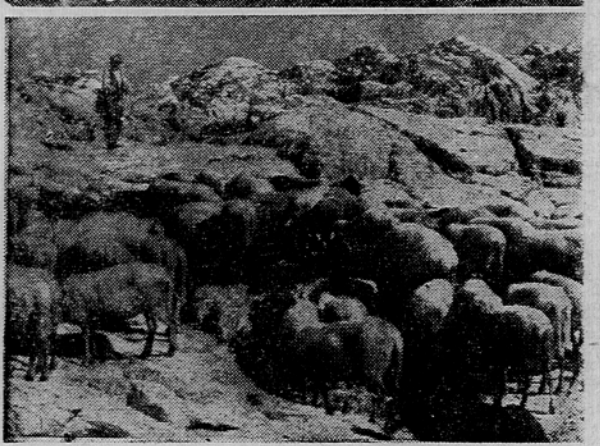
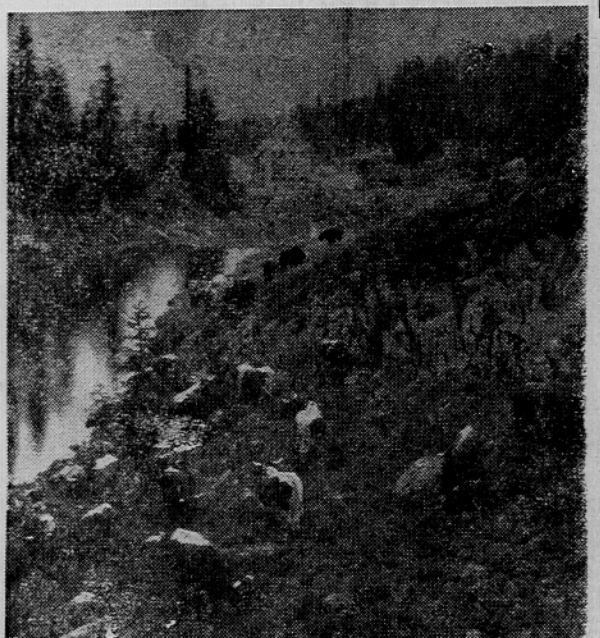
V 87. letu starosti je umrla naša ljuba mama, tašča, stara mama in prababica

HELENA ŠIJANEC

Pokopali jo bomo v soboto, 3. septembra 1960, ob 15. uri izpred hiše žalosni Medvode 25.

Zalujoci: sin Jože z ženo Milko, hčere Marija Zadrnik, Julka Razingar in Ema Ostojčič z družinami, vnuki in vnukinje Filip, Erih, Anica, Jerena in Julika, pravnuki Matej, Marko in Mihec, pravnučinja Karmen, nečak, nečakinje in ostalo sorodstvo

Medvode, Seebach, Chicago, Letuš, Sempeter v Savinjski dolini, Maribor, 1. septembra 1960.

Kako dolgo še?

Vsaki dan gostje (seveda od spomladi do jeseni) čudovite doline pri Sedmerih triglavskih jezerih so ovce (okrog 300) in goveja živina (okrog 50) iz Bohinja. Ta žival se dnevno pase in popase razen sočne trave tudi vso redko in zaščiten planinsko poto. Ba je so pristojni občinski ljudski odbori svojčas prepovedali pašo živine tód gori, toda kakor kaže, prepoved prav nič ne zaleže. Res skrajni čas je, da bi z novimi zakonskimi predpisi, ki jih menda že pripravljajo, preprečili ogromno škodo v tem triglavskem rezervatu.

Zdaj, po tolikšnem in dolgotrajnem dežju, si vsak planinec po naporni turi želi med drugim v miru prebiti nekaj uric tudi na mehkih tleh, sredi cvetoče in duhte narave. Toda kje? Težko je najti prostorce, kjer ne bi bilo živalskih odpadkov.

Nič boljši kot živali pa so šal tudi nekateri dvočolci, ki prav tako uničujejo živobrevno planinsko preprogo. Tako je avtor teh dveh slik (kajne, na oko lepa idila, toda... zgoraj pri koči na Sedmerih, spodaj na Prehodavcih) nedavno sam opazoval skupino 18 botanikov(!) iz Zah. Nemčije, ki so na Štapcah (nad kočo pri Sedmerih) kakor obsejeni trpali in dobesedno bali v nahrbtnike nečne cvetice - okras in ponos naših gor!

Sodimo, da bi morale biti vse take »študijske odprave« iz tujine zmeraj v spremstvu kakšnega našega vodnika - planinca. Kaj pravite?

(Foto: Igor Smolej)

Divji prašiči

Divji prašiči povzročajo v nekaterih predelih naše ožje domovine precejšnjo škodo na poljskih kulturah. Danes se pojavljajo skoraj po vsej Evropi, severni Afriki, na vzhodu do Tibeta. Za časa Valva-zorja so bili stalen prebivalec gozdov bivše Kranjske, vendar so v porevrolucijski dobi izgubili, kakor nekatera druga divjad.

Današnji divji prašiči so deloma potomci živali, ki jih je pripeljal 1. 1905 iz Češke tedanjí upravitelj posestva in šlag v Radohi pri Uršnih selih, deloma pa potomci prašičev, ki so prihajali iz juga preko Kolpe. Divji prašiči iz Češke so bili spuščeni v oboro, vendar so med prvo svetovno vojno 1. 1916 ušli iz nje, ker je med vojno niso obnovljali oziroma provaljali. Prva kolonija prosva živčnih prašičev se je torej pojavila v začetku tega stoletja v Gor-

jancih, odkoder so se širili dalje na Kočevsko. Vendar stalez pred drugo svetovno vojno ni bil posebno velik. Po drugi svetovni vojni pa so se divji prašiči na Kočevskem izredno razmnožili. Od tod so se v nekaj letih razširili skoraj po vsej Sloveniji, največ pa jih je v bližini in daljnji okolišji Ljubljane. Na tem območju je tudi škoda na poljskih kulturah največja, pa tudi odstrel vsako leto narašča.

Divji prašič je divjad, ki ljubi neprodrtne goščave, posebno zamočvirjene predele. Njegov življenjski prostor je zelo obsežen. V eni noči prehodi velike razdalje, če mu bližnji okoliš ne nudi dovolj hrane. Edino divja svinja s se malimi mladitci se zadržuje v okolišju, kjer je mladitci skotila, dokler ti toliko ne dorastejo, da ji lahko sleda tudi na daljših pohodih. Prav zaradi te nestalnosti je lov na-

nje izredno težaven in je uspeh na lovu mnogokrat slučajen, ne pa posledica smotne organizacije in discipline. Trajalo je nekaj let, da so lovci spoznali način njihovega življenja in pridobili potrebne izkušnje za lov nanje. Zato je bil uspeh lova v lanskem lovskem letu že kar dober, čeprav snežne razmere niso bile ugodne za lov. Praksa preteklega leta je pokazala, da veliki organizirani pogoni niso bili posebno uspešni, mnogokrat zaradi slabe organizacije ali nediscipline lovcev ali gonjačev na pogonu. Tudi je bil odziv kmetovalcev, da se pogon udeležijo kot gonjači, mnogokrat zelo slab, čeprav je v interesu kmetovalcev, da se stalez divjih prašičev zniža. Zato bi bilo pričakovati, da bodo kmetovalci sodelovali na pogonih z vso vmo. Kot zelo uspešni so se pokazali na hitro organizirani manjši pogoni, če so bili prašiči obsejani. Zelo uspešno je bilo ponekod tudi čakanje na stečih nah jutraj, ko se prašiči vračajo s polj v gozdove. Marsikateri divji prašič je padel tudi ob luninem svitu ob koruzni njivi. Zato bi bilo koristno, če bi kmetovalci sproti obveščali lovce o premiku divjih prašičev.

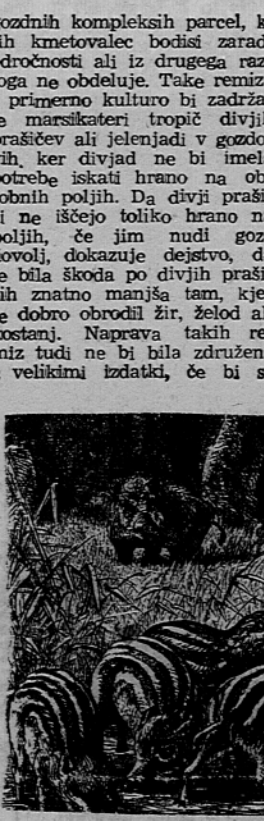
Prižadevanje lovskih družin, da se stalez divjih prašičev zniža je bilo rešeno in tudi uspešno, saj je padlo v območju Lovske zveze Ljubljana v preteklem lovskem letu 142 divjih prašičev, to je skoraj polovico več kakor v prejšnjem lovskem letu. Če pa pomislimo, da skoti divja svinja po 8 do 12 mladitčev in skoraj vsi dorastejo, ker je divja svinja škrlba vodnica svojega naraščanja, potem vse lanske letošni odstrel nadomesti le ca 15 do 20 divjih svinj s svojim novim zarodom.

Za preprečevanje in zmanjševanje lovske škode po divjih prašičih pa so razen odstrela še druga učinkovita sredstva, ki se jih moramo lovci poslužiti. Eno izmed učinkovitejših sredstev za preprečitev škode po divjadi sploh (divjem prašiču in jelenu) je naprava remiz v gozdovih s primernimi kulturami, ki dajejo divjadi dobro in primerno hrano. Tega načina preprečevanja lovske škode po divjadi pa so se do sedaj lovske družine premalo posluževale, čeprav je to sredstvo, ki se ga poslužujejo vse moderne države, kjer je lovstvo razvito. Divjadi je pač treba nuditi hrano, bodisi s polaganjem primerne hrane ali pa z napravo remiz. V kombinaciji obeh načinov bomo našli najboljše pot za preprečevanje lovske škode na poljskih kulturah. Mnogo je v obsežnih

govodnih kompleksih parcel, ki jih kmetovalec bodisi zaradi odročnosti ali iz drugega razloga ne obdeluje. Take remize s primerno kulturo bi zadržale marsikateri tropič divjih prašičev ali jelenjadi v gozdovih, ker divjad ne bi imela potrebe iskati hrano na obrobni poljih. Da divji prašič ne iščejo toliko hrano na poljih, če jim nudi gozd dovolj, dokazuje dejstvo, da je bila škoda po divjih prašičih znatno manjša tam, kjer je dobro obrodl žir, želod ali kostanj. Naprava takih remiz tudi ne bi bila združena z velikimi izdatki, če bi se

lovski kolektiv zavzel za to in žrtvoval nekaj ur skupne dela. Poleg tega učinkovitega preventivnega sredstva za preprečevanje lovske škode po divjih prašičih pa nalaga lovski zakon tudi kmetovalcem, da morajo svoje kulture na primeren in krajevno običajen način zavarovati. Sploh so ta zavarovanja zelo pomembna. Samo na kolu obešen cunj se pač ne more smatrati za ustrezno zavarovanje. Ob novelizaciji lovskega zakona bi kazalo določiti glede zavarovanja bolj konkretizirati.

B. K.

OBJAVE OBVESTILA

ZDRAVNIŠKA DEŽURNO

NOČNA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA
SA NUJNE PREMIERE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 20-7. URE
JUTRAJ OB NEDELJAH IN
PRAZNIH VES DAN.

Zdravstveni dom Center:
Dr. Golmajer Janka, Miklošičeva 24, tel. 32-351.

Zdravstveni dom Bežigrad:
Dr. Sirkis Zinaida, tel. 31-286. V odložitosti zdravniška klicite tel. LM 30-800.

Zdravstveni dom Vič:
Dr. Ječ Janec, Rožna dol, cesta VIII/20, tel. 20-319.

Zdravstveni dom Šiška:
Dr. Lapajne Marija, Cernetova 31, tel. 22-831.

Zdravstveni dom Moste:
Zdravstveni dom Moste, Prvomajka 11, tel. 31-359.

Zdravstveni dom Rudnik:
Dr. Moč Miran, Wolfova 5/L, tel. 22-64, v odložitosti zdravniška klicite tel. LM 20-561.

Zdravstveni dom Ljubljana-Polje:
Dr. Jenč Ante, stanujoč v Polju 146, tel. 332-103.

CESTITKE:
Novoporočencema Bernardi Golob in Juriju Bevkju želi vso srečo - Samo.

Danes praznuje svoj 60-letni rojstni dan znan filatelist in član kegljskega krožka »Petica«
Rajko Princič iz Parmove ulice. Se mnogo veselijo in zdravijo njegove zadovoljstva mu želijo njegovi prijatelji.

BAR »SLON«
ZOPET ODPRT

MEDNARODNI
ARTISTIČNI PROGRAM.
POJE POPULARNI
CRNEC.

IGRA PRIZNANI
ČIKESTER
JOZETA KELBLA.
POJE ROMANA LINDIČ.

RTV Ljubljana

5.00-8.00 Dobro jutro (glasbeni glasbeni spori) 1 - vmes ob 5.25-5.45 Nekaj domačih; 6.30-6.40 Reklame; 6.45 Dva operna baleta - M. Marševski; 6.50 Perzijska deklet iz opere Hovansščina - A. Ponchielli; 7.00 Ples ur iz opere La Gioconda; 8.20 Podpisno popotovanje od strani do strani - Alice Duglišič; Pogovorna deklica s hvalami; 8.30 Glasbeni reviji; 9.00 Glasbeni variete (ponovitve); 9.55 Segava klavirura; 10.10 Skladbe za violino in violončelo; 10.45 Ali Dermalj in Oton Bajde; 10.50 Plesni zvoki; 11.00 Trio Meksika; 11.15 Naš podlistek - Od klepečre do atomske ure - II.; 11.35 Bruno Belinski; Koncert za klarinet in godalni orkester (klarineta Miha Gunzke, godalni orkester dirigira Jakob Ciprič); 12.00 »Dobra volja je najboljša« - Spored pesmi za otroke; 12.15 Kmetijski nasveti - dr. Ivo Vomer; Uspehi osemstopenjske kralj v celjskem okraju; 12.25 Hamletov orgel v ritmu; 12.40 Domači napisi izpod zelenega Pohorja - Izvajajo: Pohorski fantje - Trio Malovrh, pojeta Darinka Potončičova in Milena Krančeva; 12.50 Glasbeni spori; 13.00 Glasbeni spremlja Vinča Držar; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Melodije pa vašem okusu (spored zabavne glasbe); 14.30 Pridetive dneva; 14.35 Poje bist Cesare Siepi; 15.15 Reklame in zabavna glasba; 15.40 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberneha; 16.00 Humoreska tega dne - Roda - Roda; 16.15 Glasbeni spori; 16.30 Melodije pa vašem okusu; 16.50 Glasbeni spori; 17.00 Glasbeni spori; 17.20 Iz delo Edvarda Griega; Jesen, uvertura (Simfonični orkester dirigira Sir Malcolm Sargent); 18.00 Pojo Los Paragwayos; 18.15 Glasbeni spori; 18.30 Glasbeni spori; 18.50 Glasbeni spori; 19.00 Obvestila; 19.15 Glasbeni spori; 19.30 Radijski dnevniki; 20.00 Otroške pesmi tujih mojstrov poje sopranistka Zlata Ognjanovič; 20.15 Tedenski znanstvenopopularni pregled; 20.30 Balet skozi stoletja - X. oddaja Maurice Ravel; Dafnis in Hloe; 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu; 21.30 Melodije pa vašem okusu; 21.50 Od comba do big banda; 22.00 Intervju z godali; 22.30 Poje z nami!

6.00-8.00 Dobro jutro (glasbeni glasbeni spori) 1 - vmes ob 5.25-5.45 Nekaj domačih; 6.30-6.40 Reklame; 6.45 Dva operna baleta - M. Marševski; 6.50 Perzijska deklet iz opere Hovansščina - A. Ponchielli; 7.00 Ples ur iz opere La Gioconda; 8.20 Podpisno popotovanje od strani do strani - Alice Duglišič; Pogovorna deklica s hvalami; 8.30 Glasbeni reviji; 9.00 Glasbeni variete (ponovitve); 9.55 Segava klavirura; 10.10 Skladbe za violino in violončelo; 10.45 Ali Dermalj in Oton Bajde; 10.50 Plesni zvoki; 11.00 Trio Meksika; 11.15 Naš podlistek - Od klepečre do atomske ure - II.; 11.35 Bruno Belinski; Koncert za klarinet in godalni orkester (klarineta Miha Gunzke, godalni orkester dirigira Jakob Ciprič); 12.00 »Dobra volja je najboljša« - Spored pesmi za otroke; 12.15 Kmetijski nasveti - dr. Ivo Vomer; Uspehi osemstopenjske kralj v celjskem okraju; 12.25 Hamletov orgel v ritmu; 12.40 Domači napisi izpod zelenega Pohorja - Izvajajo: Pohorski fantje - Trio Malovrh, pojeta Darinka Potončičova in Milena Krančeva; 12.50 Glasbeni spori; 13.00 Glasbeni spremlja Vinča Držar; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Melodije pa vašem okusu (spored zabavne glasbe); 14.30 Pridetive dneva; 14.35 Poje bist Cesare Siepi; 15.15 Reklame in zabavna glasba; 15.40 Poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Milka Skoberneha; 16.00 Humoreska tega dne - Roda - Roda; 16.15 Glasbeni spori; 16.30 Melodije pa vašem okusu; 16.50 Glasbeni spori; 17.00 Glasbeni spori; 17.20 Iz delo Edvarda Griega; Jesen, uvertura (Simfonični orkester dirigira Sir Malcolm Sargent); 18.00 Pojo Los Paragwayos; 18.15 Glasbeni spori; 18.30 Glasbeni spori; 18.50 Glasbeni spori; 19.00 Obvestila; 19.15 Glasbeni spori; 19.30 Radijski dnevniki; 20.00 Otroške pesmi tujih mojstrov poje sopranistka Zlata Ognjanovič; 20.15 Tedenski znanstvenopopularni pregled; 20.30 Balet skozi stoletja - X. oddaja Maurice Ravel; Dafnis in Hloe; 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu; 21.30 Melodije pa vašem okusu; 21.50 Od comba do big banda; 22.00 Intervju z godali; 22.30 Poje z nami!

TELEVIZIJSKI
Evrovizija 14.35 Olimpijske igre: filmski pregled; 15.00 Tekmovanja v atletiki: Teki, hitra hofa in meti kroglice.

Beograd 20.00 TV dnevnik; 20.15 »Državni FLRJ« dokumentarni film in kratki glasbeni film.

Italija 21.00 Reklamna oddaja; 21.15 Marisa Soprano: »Trije dnevi v Rimu« - TV igra.

Evrovizija 21.30 Olimpijske igre: filmski pregled; 23.00 Košarka: CSR - Italija (do 24.00).

KMALU FILM VOJNA

GLEDAIŠČE

DRAMA

Sobota, 3. sept. ob 19.30: Držić-Rupel: Biser Andraž. Predstava v Krizankah za ljubljanski festival.

DRAMA IN OPERA

Možnosti za abonma v Drami in Operi so letos znatno razširjene. V prenovljeni in povečani Drami bo na razpolago 160 novih dobrih sedežev v parterju in cerclu, obe hiši pa bosta uvedli tudi dodatne abonma za delovne kolektive, za upokojeve in nedeljski popoldanski abonma za obiskovalce iz okolice. Interesentom je na upravi SNG, Cankarjeva 11, na voljo na drobni abonmajski razpis s sedežnimi redi obeh hiš. - Vpisovanje abonmajev se bo začelo v torek, 6. septembra po razporedu, ki bo objavljen v nedeljo, 4. septembra.

KONCERTNA DIREKCIJA sprejme abonente za beli in modri abonma (»Veliki virtuoz« in »Musična perennia«). Vpisovanje je od 16. do 19. ure in do 3. septembra za abonente, ki vzamejo oba abonmaja, od 5. septembra dalje pa za posamezne abonmaje. Prospekti s podrobnimi sporedi koncertov so na razpolago v Koncertni direkciji.

BOŠER ANDRAŽ IN DEŽELA SMEHLJAJA V KRIZANKAH

Jutri, v soboto, ob 19.30 bo v predverju Krizank v okviru »Vedre scene« prva predstava Držić-Rupelovega zabavnega »BOTRA ANDRAŽA« v odlični izvedbi ljubljanskega dramskega gledališča.

V nedeljo, 4. t. m. ob 19.30 bo v letnem gledališču v Krizankah predstava znane Leharjeve opere »DEŽELA SMEHLJAJA« v izvedbi zagrebške KOMEDIJE.

Vstopnice za »Deželo Andraža« po 300 in 200 din lahko dobite danes od 10 do 13 in jutri od 9 do 13 in od 17 do 19.30 pri blagajni v Krizankah.

Vstopnice za »Deželo smehljaja« po 400, 300 in 100 (stoletje) jutri od 9 do 13 in od 17 do 19.30 in v nedeljo od 9 do 13 in od 17 do 19.30.

Rezervacije po telefonu 20-027 le v času poslovanja blagajne.

MESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Gledališka paša Petek, 2. sept. ob 20: Tennessee Williams, Tetovirana roža. Godovanje v Kamniku za abonma večerni. Prodaja vstopnic v knjižarni Potrošnik ter eno uro pred predstavo pri blagajni.

DEŽURNA LEKARNA

Petek, 2. septembra 1960 lekarna »Pri gradu«, Partizanska cesta številka 1.

KINO:

UNION: Ital. cin. film: DANAS-NJA DEKLETA.

PARTIZAN: angl. vstav. barv. film: »VETER NE ZNA BRATI«.

UDARNIK: franc. film: »SODOBNA DEVIČA«.

SLOV. NAR. GLEDALIŠČE

Sobota, 3. sept. ob 20. uri: Remec: MRTVI KURENT. Gostovanje v Središču ob Dravi.

Nedelja, 4. sept. ob 15. uri: Remec: MRTVI KURENT. Gostovanje v Gorisnici.

RAZPISI

Občinski ljudski odbor - Svet za šolstvo Zalec razpisuje naslednja prosta uslužbenska mesta:

I. V Pomožni šoli na Vranskem: mesto upravitelja.

Pogoj: defektolog, vzgojitelj, profesor, predmetni učitelj ali učitelj s prakso upravljanja vzgojnih domov.

Na razpolago je družinsko stanovanje.

2 mesni vzgojiteljev.

Pogoj: defektolog, vzgojitelj ali učitelj.

Na razpolago bodo samska stanovanja.

II. Za pouk na osnovnih šolah in v vrhovi občine Zalec sprejemamo več diplomantov gimnazij, sred-

šolskega študija, ki so se izkazali v šoli.

Pogoj: vsaj pravi dober uspeh iz predmetov, ki jih bodo poučevali.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave (kolikove din 250.-) tukaj ob 20. uri, 3. sept. 1960. Če se prosta delovna mesta v tem času ne izpopolnijo, se razpis podaljša do izpopolnitve.

Prijavi priložite: življenjepis, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo in potrdilo sodnega delodajalca, da sme sodelovati v razpisu. Kandidati, ki se niso bili v delovnem razmerju, priložijo potrdilo ali izjavo, da nimajo štipendistične obveznosti.

R 7900

Gozdarska srednja šola v Postojni razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

pridatelja za gojenje gozdov - pogoj: fakultetna izobrazba; pridatelja za izkoriščanje gozdov - pogoj: fakultetna izobrazba.

predavatelja za gozdarsko gradbeništvo - pogoj: visoka, višja ali srednja izobrazba, s primerno prakso.

Za vse imenovane so na razpolago družinska stanovanja. Prijaviteljki po Zakonu o prosvetnih delavcih in posebnih dodatkih za strokovnjake, ki delajo v prosveti.

Prošnje za opisom dosedanjih zaposlitev in izkazom o strokovnosti je treba vložiti pri Gozdarski srednji šoli v Postojni.

R 7899

RAZPIS

GRAD HOTEL UNION V LJUBLJANI sprejme 3 natakarke vajence.

V postev pridejo samo moški kandidati z dokončano osemelitvijo do 18. leta starosti. Hrana in stanovanje v podjetju.

R 19484

OBJAVE

OBVESTILO

Zavod za pospeševanje gospodinjstva okraja Ljubljana organizira pripravljajni tečaj za kvalifikacijo kuharice v obratih družbene prehrane.

Prošnje za sprejem v tečaj pošljite na Zavod za pospeševanje gospodinjstva okraja Ljubljana, Titova 51 do 10. septembra. Pogoj za sprejem je polkvalifikacija in tri leta starosti. Hrana in stanovanje v obratih družbene prehrane.

O 19435

OBVESTILO

POSLOVANJA POST OB SOBOTAH

Obveščamo vse ptt. koristnike, da pošte Ljubljana 4, 5, 7, 8, 9, 10 in 11 ne bodo poslovale ob sobotah popoldan od 3. septembra 1960.

Pošte Ljubljana 1 (glavna pošta) in Ljubljana 3 (Trg Of 16) poslujeta ob sobotah popoldan kakor ob ostalih delavskih dneh.

O 19435

ŠOLSTVO

Administrativna šola v Ljubljani objavlja, da se prične pouk dne 5. septembra t. l. Dijkanknje II. letnika se zberejo v šoli ob 8. uri, dijakinje I. letnika pa ob 9. uri. Ravateljstvo.

S

Centralna plesna šola za družabni ples - Petkovskovo nabrežje 35, bo odprla redne začelne tečaje v ponedeljek, 12. in v petek, 16. septembra ob 20. uri. Za dijake-srednješolce v soboto, 17. septembra ob 16. uri in v »nedeljski tečaj« 18. septembra ob 15. uri. Poučje mojster Jenko. Vpisovanje - posebno začelne tečajne - je vsak dan od 17. do 21. ure. Informacije po telefonu 21-881.

S

S

MALI OGLASI

POMAGAM pri vseh gospodinskih delih v izmeničnem času za hrano in stanovanje. - Ponudbe v ogl. odd. pod »Samostojna in posredna«.

PRODAM novo, moderno spalnico in jedilnico. Ogled med 14. in 18. uro. Adamc Milan, Mencingerjeva 51, Ljubljana. 1948-2

ISCEM gospodinsko pomočnico z znanjem kuhe. Pogoj: zelo dober. Dr. Souvan, Ljubljana - Ribja ul. 3. 1944-2

NUDAM stanovanje in hrano za dopolnilsko pomoč v gospodinjstvu. Vprašajte od 17. do 19. ure. Debeljak Marija, Jakšičeva ul. 4. 1944-1

VAJENCA za elektroinstalatersko stroko sprejemajo. Ljubljana, Linhartova 4 (dvorišče). 1937-3

NASLI SMO paket ob 15. uri popoldne. Vsebinska: blago za srajce. Zglaste se: Bučar Jože, Tržaška 20. 1944-1

Z POSOJILJO 40.000 din nudim šivalni stroj. Ponudbe pod »Dva meseca« v ogl. odd. 1942-11

RAZTEGLJIVO MIZO in omaro prodamo. Naslov: Gregorčičeva 23, pritličje - levo. 1948-4

SREMEMO uslužbenca, večšega vodenja materialne kartoteka in nabavljanja materiala za gradbo. Podjetje. Nastop službe takoj. - Ponudbe pod »Dobra plača« v ogl. odd. 1946-1

BLAGO KONFERENČNA RIMO CAR DI - Trst, Ulica Battisti 12. - Dežni nylon plašč. Razprodajne cene. K 7891-4

ISCEMO administrativno moč z znanjem strojeplaja. Ponudbe pod »Nastop po dogovoru«. 1947-1

PEKARNA »Bežigrad«, Crtnomirova 3A, sprejme delavca za razvoj kruha in slaščic. 1948-1

TRUDELNO, kombinirano, črno, hrastovo omaro, poceni prodam kakor tudi ostalo sobno pohištvo. Epith, Bogiščeva 4, Mirje (pritličje). 1937-4

ZA HRANO in stanovanje pomagam v gospodinjstvu v izmeničnem času. Jožica Zupančič, Kamniska 51, Ljubljana. 1950-9

MIZARSKA MOJSTRA za vodenje obrata sprejemmo. Nastop je mogoč takoj. - Ponudbe pod »Vesten in pošten« v ogl. odd. 1946-1

UPOKOJENKO, mlajšo za dvajset tedensko čistjenje dopolnilnem takoj. Zglaste se: Levstikova 16. 1937-1

POSTENA, vitljada, uslužbenka - iske sobico. Plača pol leta vnaprej. Ponudbe pod »Nude«. 1947-9

LAMBERTO NSU prodam. Staretova 18, Ljubljana. 1948-2

TRANSPORTNE DELAVCE - tečaje za transportna dela sprejema takoj. Pogoj: odličen kakor tudi ostalo sobno pohištvo. Možnost prehrane v obratni menzi podjetja. - Skupna samska stanovanja so na razpolago. Kemična tovarna Moste - Ljubljana. 1948-1

KLEPARSKO instalaterski servis Stanovajske skupnosti »Boris Kidrič« v Ljubljani, Linhartova 4, 4. sprejme takoj na stalno delo 2 kvalificirana kleparja in vodovodna instalaterja. Plača po tarifnem pravilniku. Prijava sprejema tajništvo Stanovajske skupnosti. 19508-1

SIVALNI STROJ »Bogat«, nov, v omari, prodam. Čipot, Titova 51, 2. in 3. nadst. 1948-4

DNE 17. AVGUSTA seta po Titovi cesti izgubila 3 kije na obratku. Oddajte proti nagradi postaji LM Bežigrad. 19528-10

FOTOAPARAT znamke »Agfa« super Silet, nov, popravljen v Fiesl pri Piranu dne 23. avgusta 1960. Poštenega najditelja naprošam, naj ga vrne proti nagradi na naslov: Dobnikar, Titova 33 (dvorišče). Ljubljana. 19538-10

PROSIM NAJDIJELJA, naročnikov, izgubljenih 1. 9. v Tinovem, da jih vrne na naslov Kosmač, Kladezna 1, Ljubljana. 19531-10

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

S

Cena malih oglasov do 10 besed 400 din, vsaka nadaljnja beseda 50 din. Zenski oglasi vsaka beseda 100 din. Za oglase pod ponudbo doplačate 50 din. Pravi tako doplačate za vse nedeljske objave 20%, za objavo na odločen dan pa 10%. Če zahtevate kakršnokoli informacije, priložite pismo znanke za 50 din. Naslovov naročnikov oglasov pod ponudbo ne dajemo. - Naročajo objave v vrednosti do 3000 din, prosimo, poravnajte ob naročilu v gotovini ali po poštni nakaznici. - Za objavo oglasov na določeni dan ne jamčimo.

STUDENT-unibenece 14.6. sobo. Ponudbe: vrtar Zupančičeva 3 ali tel. 22001 int. 68. 19547-9

SOFERJA za poltovorni kamion Fiat 615 B, sprejemmo takoj. Zglaste se pri »KIP« - keramični in pekarstvo, Ljubljana, Opekarska 13. 19548-1

POLKVALIFICIRANO kuharico sprejme v službo Dom Titove mladine Ljubljana-Moste, Pokopališča 29. Zglaste se osebno. Pogoj: so ugodni. 1954-1

NUJNO POTREBUJEM 40.000 din. Obresti po dogovoru. Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Posredno«. 1944-1

STUDENT-unibenece 14.6. sobo. Ponudbe: vrtar Zupančičeva 3 ali tel. 22001 int. 68. 19547-9

SOFERJA za poltovorni kamion Fiat 615 B, sprejemmo takoj. Zglaste se pri »KIP« - keramični in pekarstvo, Ljubljana, Opekarska 13. 19548-1

POLKVALIFICIRANO kuharico sprejme v službo Dom Titove mladine Ljubljana-Moste, Pokopališča 29. Zglaste se osebno. Pogoj: so ugodni. 1954-1

NUJNO POTREBUJEM 40.000 din. Obresti po dogovoru. Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Posredno«. 1944-1

STUDENT-unibenece 14.6. sobo. Ponudbe: vrtar Zupančičeva 3 ali tel. 22001 int. 68. 19547-9

SOFERJA za poltovorni kamion Fiat 615 B, sprejemmo takoj. Zglaste se pri »KIP« - keramični in pekarstvo, Ljubljana, Opekarska 13. 19548-1

POLKVALIFICIRANO kuharico sprejme v službo Dom Titove mladine Ljubljana-Moste, Pokopališča 29. Zglaste se osebno. Pogoj: so ugodni. 1954-1

NUJNO POTREBUJEM 40.000 din. Obresti po dogovoru. Pismene ponudbe v ogl. odd. pod »Posredno«. 1944-1

</

»Šramba« za mikrobe

V Georgestownu (ZDA) so omislili nekakšen zoološki vrt za mikrobe. Zbirka mikrobov je zelo obsejna, saj so si priskrbeli redke mikrobe iz vseh krajev sveta, tudi iz Sovjetske zveze. Nevarne mikrobe oddajajo samo prizanim ustanovam. Nenevarne pa lahko kupi vsakdo, na primer razne kulture mikrobov za izdelovanje sira. Zanje se zanima živilska industrija, pa tudi tovarne letal. Z njimi preizkušajo le-te odpornost gradiva, ki ga lahko škodljivo napadajo glive v tropskih krajih. Razen gojišč imajo v Georgestownu tudi posebne šrambe, kjer shranjujejo mikrobe »zmrznjene«. Taki obstanejo brez hrane tudi po dvajset let.

Dr. Albert Schweitzer in civilizacija

Stari plemeniti zdravnik dr. Albert Schweitzer, ki v svoji bolnišnici v afriški džungli sprejema obiske z vsega sveta, je pred kratkim sprejel tudi člana evropskega sveta. Ta je vprašal doktorja: »Kaj mislite o evropski civilizaciji?« Učencja je malo pomislil, potem pa odgovoril: »Zamisel ni slaba. Treba bi jo bilo samo urediti...«

LUCIE RAUZIER FONTAYNE

VELIKO POSLANSTVO

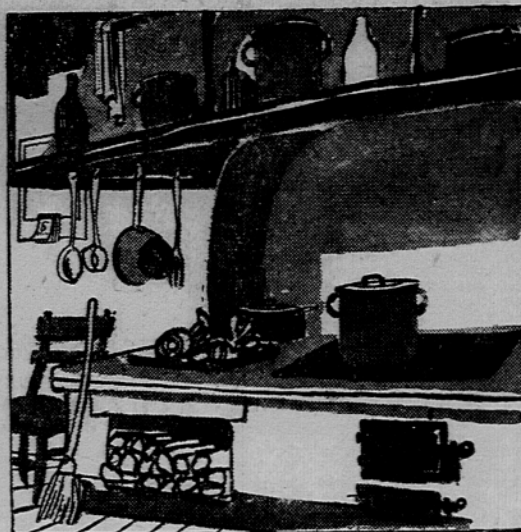
RIŠE DRAGO STRMEC

4. — Pes je divje bevsal in se zaganjal na verigi, ko je deček stopil na dvorišče. Otrok je bil v preveliki obleki videti še drobnejši in nežnejši kot je bil v resnici. Imel je čisto plave lase in velike rjave oči. V desni roki je nosil kovček, v levi pa je stiskal šopek pomladanskega cvetja. Smehljaj se je novima gospodarjema v pozdrav.

5. — »Dober dan, gospod Rouméas... Dober dan, gospa Rouméasova! Jaz sem Janko,« je povedal z zvonkim glasom. — »No, saj nihče ne dvomi,« je zabundal kmet in mu segel v krhko ročico. Ana bi bila fantična najrajši objela, tako se ji je prikupil na prvi pogled, pa si zaradi moža ni upala. Zato ga je prijazno prijel za roko in ga povedla v hišo.

6. — Janko je tako radostno in zmagoslavno gledal okrog sebe, kot da bi se bil znašel v razkošni palači, ne pa v zakajeni kmečki kuhinji. Nekaj trenutkov so v zadregi molčali, potem pa je gospodinja, da bi kaj rekla, vprašala: »Ali si težko našel k nam?« — »Ljudje so mi radi pokazali,« je odvrnil deček. — »Pot v naš hrib te je pa zdelala, kaj?«

»Satelitsko mesto ali vzporedni Pariz«?

Pariški mestni svet je sprejel načrt, po katerem naj bi sezidali »satelitsko mesto« v obrobini pariških četrti, da bi razbremenili promet v mestnem središču. Znanjšal bi se vsakdanji velikanski dotok delavcev iz pariških predmestij v središče, ker bi precej industrijskih in poslovnih podjetij prenesli iz središča mesta v obrobna območja.

Načrt so sprejeli ob ostrih kritikah najbolj znanih francoskih urbanistov in arhitektov, ki so zahtevali korenitejšo rešitev. Ti so poudarjali, da takó orednje prometne žile ne bodo nič manj zatičane.

Predlagali so načrt o »vzporednem Parizu«. Po njihovem naj bi sezidali 20 km od francoske prestolnice novo, »vzporedno« mesto, ki bi postalo upravno, poslovno, industrijsko in trgovsko središče. Današnji Pariz, ki bi tako postal »stara mesto«, bi se razvijal naprej samo kot središče umskega in umetniškega življenja.

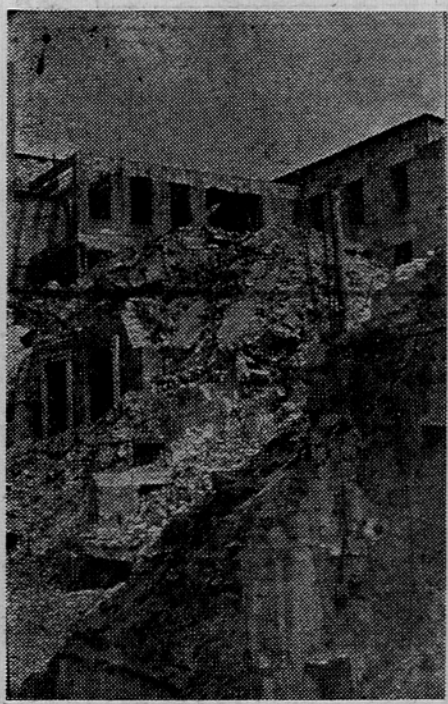
Potreba po razširitvi Pariza je posledica velikanskega razvoja industrije in trgovine v povojnem obdobju. Ne le, da podjetja nimajo več prostora za razširjeno proizvodnjo. Tudi gostota prometa je že dosegla kritično točko. Mestne oblasti za zdaj niso sprejele načrta o graditvi »vzporednega Pariza«. Upajo, da bodo z zgraditvijo »satelitskega mesta« vsaj nekoliko omilili stisko.

Reševalni pasovi v avtomobilih

Veliko število avtomobilskih nesreč na Švedskem, ki se najpogostejše končajo zelo tragično, je privedlo do tega, da so sprejele precej nevarne sklepe. V potniških avtomobilih in avtobusih morajo namestiti pasove, ki bodo z njimi pritrjeni potniki v sedežu. Vemo, da so podobni pasovi tudi v letalih. Sodi, da se po tem ukrepu število prometnih nesreč sicer ne bo zmanjšalo, pač pa se bo občutno zmanjšalo število žrtev prometnih nesreč.

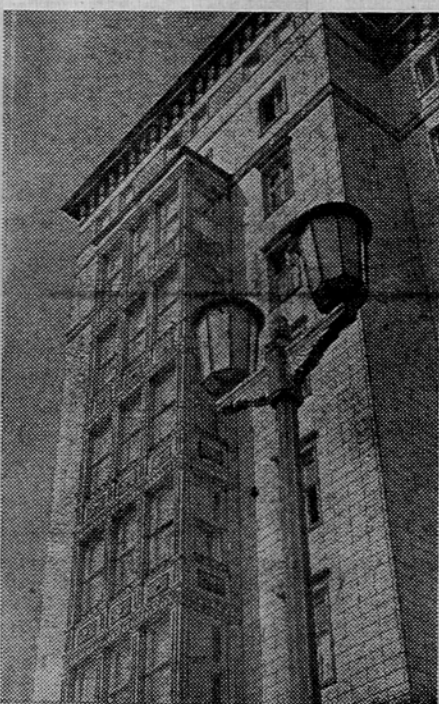
Hieroglifi v newyorškem taksiju

Newyorški šofer taksijskega Tom Keeser se je ondan nemalo začudil, ko je našel na zadnjem sedalu svojega taksijskega kamnito ploščo z vrezanimi egiptovskiimi hieroglifi. Takoj si je rekel, da gre verjetno za dragoceno arheološko izkopanino. Vzemirjen je oddiral na policijsko postajo in tja so hitro priklicali Johna D. Cooneya, izvedenca za egiptovske starine iz brooklynskega muzeja. Skrbno je pregledal kamnito ploščo in ugotovil, da so »stari egiptovski« hieroglifi vrezani z moderno električno iglo, medtem ko je granit, v katerega so hieroglifi vrezani, zelo star in izvira zares iz Egipta. Policija sodi, da gre za ponarejanje starih dragocenosti in da so ponarejevalci po naključju pozabili svoj izdelek v taksiju.

Unter den Linden: Nekdanji muzej, opere in druge zgradbe so še v ruševinah. Desni posnetek je pa s Stalinske aleje. Široka je več sto metrov, gradijo jo pa še nekaj let. (Foto: Demila)

Berlinski kontrasti 1960

Nekaj zanimivosti in podatkov

po vrnitvi Strelke in Belkena Zemljo

20. avgusta je zaznamovalo človeštvo edinstven dogodek v svoji dosedajni zgodovini. Prvikrat so se vrnila živa bitja iz vesoljskega prostora varno na Zemljo.

Ko se je sovjetska vesoljska ladja spet približevala Zemlji — seveda po načrtu, to je po človekovi volji — je ladja z instrumenti poročala o sovjet-skim znanstvenikom natančne podatke o svojem položaju.

Pristanek kabine z živalmi so najprej videli kmetje nekega kolhoza. Pristala je na travniku. Na satelitu oziroma v kabini so bili napisli, ki so pozivali vsakogar, ki bi ju našel, naj to takoj sporoči na naslednji naslov. To pa je bilo skoraj odveč, saj so kmalu za tem prispeli k letalom in nato s helikopterji strokovnjaki. Odprli so kabino, v kateri sta bili psički Strelka in Belka. Zdravnik je pregledal obe psički že eno uro po njuni vrnitvi na Zemljo. Ugotovil je, da je zdravstveno stanje obeh izvrstno. Obe psički sta bili živahni in čez nekaj ur sta pod strokovnim nadzorom z velikim užitek pojedli obroki.

Strelka in Belka, ki so ju

treniral eno leto za polet po vesoljskem prostoru, sta bili dvakrat med potjo bolj nemirni. Prvikrat ob izstrelitvi in drugič tedaj, ko je prišla vesoljska ladja v krojni tir. Znanstveniki so ju opazovali na televizijskih zaslonih. Ko se je hitrost vesoljske ladje večala, je težnost potiskala obe živali proti podu. V nekem trenutku sta živali tudi čutili breztežnost. Viseli sta »v zraku« v kabini s povešenimi nogami in glavo, kakor bi bili brez življenja. Potem, ko sta se »usidrali« sta pa kmalu začeli jesti, ko so začeli delovati posebni aparati in jima ponudili prvi obrok hrane v vesolju.

Po dolgem poletu skozi vesolje — nad 700.000 km dolga pot — so se torej vrnila živa bitja varno na Zemljo. Psički Strelka in Belka, nekaj belih miši, muhe in vaza cvetja so na povelje z Zemlje izletele iz vesoljske ladje. Kabina je kljub velikanskim razdaljam, ki jih je preletela, pristala samo 10 km od cilja, ki so ga bili določili.

Ta druga sovjetska vesoljska ladja je bila težka 4800 kg.

Krožila je po najprimernejši krožnici okoli Zemlje. S posebnimi napravami so z Zemlje pognali na ladjo posebne reaktivne motorje za zaviranje tedaj, ko je letela ladja osennasté okoli našega planeta in ko je preletela nad 700.000 km pti.

Malo menažerijo, ki je potovala po vesolju en dan in eno noč s hitrostjo 28 km na uro, so takoj po pristanku pripeljali v Moskvo. Psicima je teknila posebna hrana. Po 21 urah letenja jima je bilo pa posebno všeč kopanje. Sovjetski znanstveniki poudarjajo, da sta psički posebno dobro prenesli končno fazo letenja, ko je bil njun organizem zaradi zaviranja izpostavljen izrednemu pritisku. Tudi bele miši, ki so bile v ladijski kabini — v taki, v kakršni naj bi poletel v vesolje tudi človek — so prav tako izvrstno prenesle vesoljsko potovanje. Cvetje v vazi je bilo po vrnitvi na Zemljo še sveže in je cvetelo še naprej.

S tem poskusom si je človeštvo zares odprlo vrata v vesolje. Zagotovljena je namreč varna vrnitev na Zemljo.

Ta najnovejši uspeh sovjetske znanosti je omogočila predvsem izredna raketska tehnika, ki je pognala 4800 kg težko vesoljsko ladjo na idealno krožnico v višini 320 km in ji dala hitrost 7,75 km v sekundi ali okoli 28.000 km na uro. Če hočemo dobiti podoben sil, ki je vrgla tako težo v tolikšno višino, moramo vedeti, da je opravila 3,5 milijona kilogrametrov dela na vsak kilogram ladijske teže. Tolikšna sila je posledica izgoravanja več deset ton goriva, ki ga je nosila večstopenska balistična raketa.

Enega izmed najzahtevnejših problemov — zaviranje in hlajenje ladje, ko je prišla v gostejše sloje ozračja — je sovjetska znanost prav tako uspešno rešila. Kakor lahko sklepamo po pisanju sovjetskega tiska, so za to uporabili rakete motorje ladje, namenjene nalašč za zaviranje. Menda je ladja tu pa tam za kratek čas rabila svoje raketne zavore in se tako spuščala nekoliko v sunkih. Seveda ni treba posebej poudarjati, s kakšnimi problemi je povezana taka naloga in kolikšna natančnost je bila potrebna, da so jo uresničili.

Posebno »čudo« tega poleta, ki je pravzaprav omogočilo, tolikšen uspeh, je hermetična kabina v ladji, v kakršni bo — kakor zanesljivo pričakujejo — kmalu poletel v vesolje tudi človek. Imela je napravo za regeneracijo zraka, aparature za obdržanje določene temperature v ladji in reguliranje vlage, naprave za zaviranje in pristonek, brezhibna sredstva za zvezo in mnogo drugih kar neverjetnih naprav.

(Dalje jutri)

Day Keene

Črni bes

27

»Zakaj pa to?«

»Deklina, ki jo iščemo, je morda že kdaj prej delala družbo Murphyju. Morda jo dečko iz recepcije celo pozna; ali pa morda točaj v baru.«

Malloy se je zavalil na sedež zadaj. »Morda. Pa pelji v Jackson. Prav tako dobra izhodiščna točka je kot katera koli druga.«

Mlahavo je sedel in zrl skozi okno, ko je avtomobil drvel po ulicah. »Vedno pride kakšna stvar vmes,« je pomislil. Res, vedno je prišla kakšna stvar, odkar se je povzpel tako visoko, da je bil dejanski gospodar v la Vallée. Kadar je šlo vse gladko kot po olju, se je vedno našel kdo, ki je napravil kakšno svinjarijo.

Shelley je ustavil avto in ga parkiriral za policijskim vozom.

»Kaže, da so še vedno tu,« je dejal.

»Prav tako kaže,« je stopnjeval Shelleyovo ugotovitev Blythe.

Malloy se je skobacal iz avtomobila in stopil v hotelsko vežo; za petami sta mu bila Blythe in Shelley. Malloy je zmajal z glavo: »To res ne bo potrebno. Poročniku Whitu sem povedal vse, kar sem vedel, preden smo šli iz bara »Pri Katie«. To res ni zapleteno in težavno. Murphy je sedel na postelji, jaz na stolu. Nenadoma je ugasnila luč in neka baraba mi je začela za hrbtom streljati. Se vedno sem prepričan, da so bili strelji namenjeni meni.«

»Dvomim,« je dejal Blythe.

»Zakaj?« je začudeno vprašal Malloy.

Veliki rusoglavci je v loku zagnal cigareto v pepelnik, napolnjen s peskom.

»Zato, ker je videti, da je tisti, ki je ustrelil Murphyja, dober strelec. Če bi hotel imeti tvojo kožo, bodi prepričan, da bi jo imel.«

Mladenič z ženskimi potezami je bil še vedno za pulom v recepciji; s kretinjo roke je pozdravil Malloya.

»Ali ni vse skupaj strašno, gospod Malloy. Ta ubogi gospod Murphy...!«

»Kako ste rekli?« je dejal Malloy. Sklonil se je nad pult.

»Dragi moj, povejte...«

»Kaj, gospod?«

»Ali ste šefu policije in poročniku Whitu kaj omenili Murphyjevo prijateljico?«

Receptor je prikimal.

»Da, toda zdelo se mi je, da ju to ne zanima kaj prida. Toda iz hotela je šla vendar petih deset minut prej, preden so odjezili strelj.«

Malloy je ugriznil konec cigare:

»Pa je že kdaj poprej prišla v hotel s Murphyjem?«

»Ne, gospod, vsaj da bi jaz vedel, ne.«

»Morda veste za njeno ime?« je vprašal Shelley.

Receptor je bil prepaden.

»Ne, gospod, žal ne vem, kako se piše. Toda zdi se mi... pravim samo zdi... da jo je gospod Murphy klical za Mabel.«

»To že vemo,« se je vmešal Blythe.

Receptorju se je razjasnil obraz.

»Trenutek... Čakajte, samo da premlim... Poznam nekoga, ki bi vam o njej utegnil povedati kaj več, kot pa vem jaz. Charlie, Barski točaj, tisti plešasti, v našem baru. Charlie je delal leta in leta v la Digue. Gospod Murphy in oseba, o kateri govorite, sta nekaj ur bila v baru, preden sta odšla v sobo.«

»Hvala lepa,« je rekel Malloy.

S Shelleyjem sta krenila proti baru, Blythe je pa šel za njima.

Skoraj vse diskretno osvetljene mize so bile zasedene. Na nizkem odru je ljubko dekle izvajalo svojo točko, pol pevsko pol strip tease.

Barski točaj, ki je dobro poznal vse ljudi v la Digue, je pozdravil izza pulta, ko je zagledal Malloya.

»No, koga vidim! Veliki Dan. Kakšna čast! V čast si štejemo, da vas lahko pozdravimo v naši sredi, Dan!«

Malloy mu je nasmejan stisnil roko.

»Tudi meni je ljubo, Charlie. Kako je s sinom?«

Plešasti točaj je žarel:

»Kar najbolje. Jeseni bo končal šole. Hoče biti zdravnik.«

»Sijajno!« je navdušeno vzkliznil Malloy.

»S čim lahko postrežem gospodu? Najbrž šampanjec... Tokrat ste naši gosti...«

Malloy se je zasmejal.

»Ne govorite mi o šampanjcu! Meni pivo... Malo...!«

Shelley je naročil viski, Blythe pa je naslonil komolce na pult:

»Meni pa samo kratko pojasnilo. Ali veste, kaj se je zgodilo v zgornjih nadstropjih?«

Točaj je postregel Malloyu in Shelleyu.

»Vem, gospod Blythe. Pred malo manj kot pol ure je bil tu mimohod vseh deklin; najmanj polovico iz vsega mesta jih je bilo. Zakaj pa vprašujete?«

»Ali je bil Murphy nocoj kaj tu?«

»Skoraj tri ure.«

»Z neko žensko?«

Dojenček in otrok potrebuje železo

Na medicinski šoli univerze v New Hawnu v ZDA je bil pred kratkim simpozij o terapiji z železom. Večina zdravnikov je menila, da je pomanjkanje železa pogosten vzrok za bolehanje otrok. Doktor D. H. Clement s te univerze trdi, da je deset do petdeset odstotkov nosečnic malokrvnih in da dojenčki trpe pomanjkanje železa. Novorojenček ima zalogo železa v hemoglobinu. Ker pa hitra rast otroka zahteva lahko celo do 200-krat več železa, kolikor ga dobi z materinim mlekom, je treba dajati otroku hrano, bogato z železom, in pripravke

železa v posebnih dozah glede na starostno stopnjo in potrebo posameznega dojenčka oziroma otroka. Zlasti nedonošenčki so po izjavah zdravnikov podvrženi pomanjkanju železa v telesu.

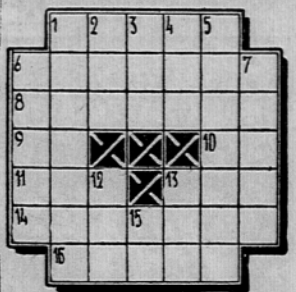
Nacionalni svet za raziskave je določil dozo 0,5 do 0,8 miligrama železa dnevno na kilogram dojenčkove ali otrokove telesne teže.

Kljub velikim potrebam po železu — so poudarili na simpoziju — pa ni priporočljivo, da bi dajali otrokom železo nestrokovno.

V votli bukvi našel izgubljeno uro

Marko Jolič iz vasi Hardovci je šel trebit mejo. Videl je, kako preletavajo ptiči v drevesno votlino in spet izletavajo. Iz radovednosti je pokukal v votlo bukev Videl je gnezdo in — ročno uro. Po vrezanem monogramu je spoznal, da je to njegova ura, ki jo je izgubil pred tremi leti. Bila je dobro ohranjena. Je jermen je strohnel. Marko je bil tembolj presenečen, ker drobne ptice, ki so gnezdele v votlini, niso bile arake.

Križanka

VODORAVNO: 1. visoka gorska planota, 6. most nad dolino ali prometno potjo, 8. zveza držav, sporazum, 9. različna soglasnika, 10. ameriška kratka za »vse v redu«, 11. žensko ime, 12. pristanek na finskih (Turku), 14. tvarina za pokrivanje tal, 15. predsednik Združene arabske republike.

NAVPIČNO: 1. ptica južnih polarnih morij z zakrnelimi krili, 2. vrsta razcvetja, 3. skrajšano žensko ime, 4. okusna morska riba, 5. jesenski mesec, 6. stara dolžinska mera, 7. nemudoma, 12. žensko ime, 13. svetlo angliško pivo, 15. središče vrtenja.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. potnik, 7. matrona, 8. Antar, 9. snov, 10. TT, 11. to, 12. Ikra, 14. Marat, 15. kritika, 17. stran.